

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, mėnė – \$35, garbės – \$45 (Amerikoje – JAV dol.). Paviieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

niams darbams pasirenka tik savo žmones. Šiuos skundus pritildė buvusio Ontario NDP socialistų vado S. Lewis paskyrimas Kanados ambasadoriumi Jungtinėse Tautose ir dabar visiškai nutildys politinis atsišalinimas iš parlamento pasitraukiančiam E. Broadbentui.

Ontario parlamentarai, išeidami atostogų iki kovo 19 d., patvirtino visą seriją finansinių pakeitimų, padidinančių provincinio išdalo pajamas. Pirmiausia Kanados turtingiausios ir gyventojų skaičiumi didžiausios provincijos parlamentarai narių algas 1990 m. pasididino 5%, Kanados parlamento narius pralengdama 1, 46%. Mat pastarųjų algos padidintos tik 3,34%. Ontario finansų ministras R. Niksonas provincinį pajamų mokestį vėl padidino vienu nuosimėčiu. Pernai Ontario gyventojai provincijos išdai turėjo pridėti atskirą sumą, atitinkančią 52% federacinio pajamų mokestio. Šiemet tam mokestiui jau reikės 53% sumos. Finansų ministras R. Niksonas provincinį pajamų mokestį padidino jau trečią kartą nuo liberalų atėjimo valdžion 1985 m. Teisinamas, kad provincinį 1989 m. biudžeto \$1,5 milijono deficitą norima sumažinti iki \$577 milijonų. Pasak R. Niksono, pajamų mokestio padidinimas 1% nesumažins dirbančio Ontario gyventojų pajamų, nes jam dabar nereikės mokėti OHIP sveikatos ir ligoninių draudos mokestio. Tas imokas padengs darbdaviams įvedamas specialius algų mokestis provincijos išdai. Provincinis mokestis vienu centu padidinamas litui benzino. Automobilijū savininkams, jais važiuojantiems į darbą, gerokai pabrangs jų pastatymas aikštėse. Toronte tas pabrangimas sieks nuo 40% iki 150%. Registracijos plokštės keleiviniams automobiliams pabrangintos nuo \$66 iki \$90. Premjero D. Petersono vyriausybė, leidusi ilgai trukusį viešojo susisiekimo TTC bendrovės vairuotojų darbo sulėtinimą, dabar leido pabranginti TTC paslaugas to-

rontiečiams. Sulėtinimo atneštas nuostolius padengs bilietėlio pabranginimas 10 centų.

Švelnesnius mokesčio padidėjimus įsivedė Kanados vyriausybė. Didesnieji yra palikti 1991 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiam prekių ir paslaugų 7% mokesčiui. Šį kartą į naujuosius 1990 m. buvo įžengta su centu pabrangintu litu benzino ir brangesnėmis pašto paslaugomis. Pirmos klasės vietinių ir į JAV siunčiamų laišku pristatymas adresatams pabrango vienu centu, o užjūrio laišku – dviem centais. Kanados parlamento patvirtino pajamų mokestį už visiemis kanadiečiams be jokių ankstesnių įmokų įvestą mėnesinę \$330,43 pensiją. Dalį tos pensijos Kanados išdai turės grąžinti kanadiečiams, turintys metines pajamas tarp \$50.000 ir \$76.332. Iš tų, kurie peržengs šią sumą, pajamų mokestį bus atsiimta visa senatvės pensija. Iš tikrųjų pensininkams su tiek pajamų ji nereikalinga. Šis įstatymas dar nėra patvirtintas Kanados senato. Jis gali įstrigti senate, kur liberalai atkakliai gina vienodas visų pensininkų teises, nors jos, deja, nėra vienodos. Mažiausią uždarbį turėjusieji kanadiečiai dažniausiai turi tenkintis tik visiems įvesta menka Kanados pensija, kurią papildomai taip pat visiems skirta nedidelė senatvės pensija. Antrąją grupei priklauso daugiau uždirbę kanadiečiai, kuriems unijos iškovojo dideles darboviečių pensijas. Trečiąją grupę sudaro šias privilegijas jau užsitikrinę brangiausiai apmokami kanadiečiai. Iš savo uždarbio įmokų jie turėjo progą įsigyti asmeninę pensiją iš draudos bendrovių.

Respublikos pareigūnai išskvisti į Maskvą

LIC pranešimu, sausio 3 d. Lietuvos komunistų partijos bei valdžios vadovai išskvisti į Maskvą. Sąjūdžio informacijos žiniomis išvyko: Algirdas Brazauskas, Vladimiras Beriozovas, Justas Paleckis, Kęstutis Glaveckas, Vytautas Astrauskas, Vytautas Sakalauskas, Romualdas Ozolas ir Rolandas Povilonis.

Taipgi pranešama, kad M. Gorbaciovas į Lietuvą gali atvykti sausio 11 ar 12 ir dalyvauti AT sesijoje, kurios metu turėtų būti svarstyta 300.000 parašų turinti peticija, reikalaujanti referendumo nuspręsti, ar vasario 24 d. rinkimuose į AT gali dalyvauti sovietų kariuomenės nariai.

RAŠO IŠ LENKIJOS

Grįžo Lietuvon, dėl kurios kentėjo

Buvusių Stutthofo kalinių a.a. kun. Alfonso Lipniūno ir a.a. inž. Antano Šapalo palaikai iš Lenkijos po 46 metų pergabenti į Lietuvą ir ten pagarbiai palaidoti

JONAS SURMIETIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Buvo kreiptasi į Raudonąjį kryžių Maskvoje. Atsakymas neigiamas – esą kun. A. Lipniūnas nėra žinomas Maskvos R.K kaip hitlerinio teroro aukos. Kas atsitiko, kad žinojo visus lietuvius stutthofiečius, o tik vieno kun. A. Lipniūno nežinojo? Tuos, kurie sugrįžo į Lietuvą, uždardė į stalininius lagerius. Tik Leonas Puskunigis išliko paimtas į Raudonąją armiją. Balį Sruogą spaudimu rašyti pagal melo ir smurto diktatą pribaižė. Rašytoją publicistą Rapolą Nackevičių Lenkijoje susirado ir paskyrė jam 25 metus lagerio.

Panevėžiečių ekspedicija sutapo su Jankevičių kelione į Lenkiją. Ji tik keletą dienų prieš kelionę sužinojo apie a.a. kun. A. Lipniūno gimines ir prašė kartu važiuoti.

Sesuo ir seserėnais pasimeldė prie kapo ir paminklo, kol nebuvo nukelti. Buvo prie ekshumacijos. Lydėjo į tėvų kraštą. (Pas iškviestą viešėjo

Lietuva laukia Gorbačiovo

(Atkelta iš 1-mo psl.)

se aplinkybėse jam sunku tiksliai numatyti ateitį. Pokalbiuose jaučiama, kad Kremliaus vada vis dar nesupranta, ką iš tikrųjų reiškia demokratinis populiarumas. Maskva kiekvieno momento gali padaryti didelę klaidą, kuria galėtų tapti M. Gorbaciovo sutikimas sprendimą Lietuvos klausimu atiduoti politbiuro konservatoriams.

Pagrindinė klišė

Žurnalistas S. Handelmanas, viešėdamas Vilniuje, neužmiršo ir Lietuvos komunistų partijos atsisakymu nepritarusių partiečių. Už atsisakymą nuo Maskvos balsavo 855, prieš – 160. Ta opozicinė grupė Vilniuje dabar vadinama "nakties partija". Mat naktį buvo priimtas nutarimas atsisakyti Lietuvos komunistų partijos ir pasilikti sovietinės kompartijos skyriumi Lietuvoje. Tos grupės vadovų eilėse yra Juozas Kuolelis, LKP centro komiteto narys, propagandos ir agitacijos skyriaus ve-

tik dvi dienas.)

Toje vietoje, kur ilsėjosi per 44 metus velionis, paliks paminklas su atitinkamu prierašu. Paliks ir Pucko žmonėms, ir Lenkijoje gyvenantiems lietuviams atminimo ženklas. Paliks kun. A. Lipniūno ir inž. A. Šapalo broliško kapo globos ir paminklo pastatymo kronika.

Nebuvo užmiršti ir Pucke

Palaidotiems Pucke buvo lagerio draugų padaryti briauniniai antkapiai su cementiniais skydeliais. A. Suraučius, buvęs studentas; turėjęs su kun. A. Lipniūnu – Vilniaus akademinio jaunimo kapelionu po grindžio ryšius, praėjęs sovietinius lagerius ir atsidūręs Lenkijoje pradėjo teirautis apie kun. A. Lipniūno palaidojimo vietą. Buvo girdėjęs Punsco vietovę, pasirodė, kad tai Puckas. Susipažinęs su stutthofiečių Vladu Butkumi, atrado kapą. Teko bent kartą per metus lankytis Pucke. Antkapiai buvo jau apgriuve, skydeliai suskilę, įrašai sunkiai išskaitomi, bet visuomet matėsi

dėjas, dabartinio Lietuvos komunistų partijos vado A. Brazausko jau atleistas iš tų pareigų.

Kanadietį S. Handelmaną jis priėmė Lietuvos aukščiausios tarybos pastato nedidelėje raštinėje. J. Kuolelis prisipažino, kad jo grupė gali pralaimėti rinkimus arba susilaukti tokio likimo kaip ir užsidariusi Kanados komunistų partija. Jis betgi teigė, kad anksčiau ar vėliau Lietuva pasigies Maskvai ištikimų komunistų. Atsisveikindamas J. Kuolelis pasirašė: "Sekantį kartą susitikime didesnėje raštinėje".

Vėliau buvo pranešta iš Maskvos, kad jai ištikimos vilniečių "nakties partijos" komunistų atstovus M. Gorbaciovas priėmė sausio 6 d. kai A. Brazausko delegacija jau buvo grįžusi Vilniun. Tuo metu Vilniuje demonstracijos surengė apie 5.000 "nakties partijos" šalininkų, plakatais skelbusių, kad Sovietų Sąjungos kompartijos vienybė sudaro pagrindą sėkmingoms reformoms. V. Kst.

Iš Lietuvos laisvės lygos pasitraukiant

Dėl mano priklausomybės Lietuvos laisvės lygai

Išėjimoje ir Lietuvoje iki šiol esu žinomas kaip vienas iš Lietuvos laisvės lygos atstovų Amerikoje. Ryšium su tuo laikau reikalingu paaiškinti aplinkybes, kurios privertė mane dalyvauti tokios atstovų grupės sudaryme ir pasitraukimo iš jos priežastis. Kai 1988 m. birželio 3 d. susiformavo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinė grupė, o liepos 13 d. Lietuvos laisvės lyga (LLL) pasiskelbė įsineanti iš pagrindžio ir nurodė savo veikimo programą (kurios, deja, ji vėliau ir nesilaikė, ir nepakeitė), aš buvau įsitikinęs, jog ir Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, ir LLL tautinės tarybos gyvavimo dienos suskaičiuotos. Kaip paaiškėjo vėliau, užgniauzimo ir represijų pavojus buvo visai realus.

Tada nebuvo galima neatsižvelgti į LLL tautinės tarybos (TT) pareikšimą, pasirašyto 18 asmenų, pageidavimą išėjimoje sudaryti LLL užsienio tarybą, kuri LLL atstovautų užsienyje. Tokį prašymą būtinai reikėjo patenkinti dar ir dėl to, kad analogiškam LLL TT prašymui 1978 m. birželio 15 d. deklaracijoje išėjimo liko abejinga.

1988 m. vasaros pabaigoje lietuviškoje spaudoje buvo paskelbtas pareikšimas apie LLL TT atstovybės įkūrimą, kurią sudarė 3 asmenys, neseniai atvykę iš Lietuvos. Tikrumoje tai buvo ne atstovybė, o tikai privačių atstovų grupė. Tos grupės pavadinimo klaida buvo ištaisyta antrame jos atvirame pareikšime, taip pat paskelbtame spaudoje jau kaip LLL TT atstovų.

Tuo antruoju pareikšimu 1988 m. rudenį ir pasibaigė mano aktyvus veikimas LLL TT atstovų užsienyje grupės rėmuose, nes nepajėgė susitarti dėl veikimo principų ir metodų. Nebuvo sudaryti ir veikimo nuostatai, kurie reikalingi, kad grupės veikimas nepakenktų LLL TT Lietuvoje ir veiksmų politiniam darbui išėjimoje.

Nežiūrint to, grupės nariu laikiau save ir toliau, jausdamas pa-

reigą veiksmingai padėti LLL TT tada, kai ji atsidurs didelėje bėdoje.

Deja, vis aštresnė LLL TT konfrontacija su Sąjūdžiu, jos vadų atvirai išpuoliai prieš jį ir net pikti šmeižtai, kurių betarpiškais liudininkais neseniai buvo daugelis Amerikos lietuvių, dabar mane vertė atsisakyti ir nuo formalaus atstovavimo LLL TT.

Nėra prasmės net ir formaliai atstovauti LLL TT, kai jos vis dažniau daromos klaidos jau tiesiogiai trukdo Lietuvos laisvėjimo procesą.

Buvo ir dar viena priežastis, kuri privertė išsijungti iš LLL TT atstovų užsienyje grupės veikimo: tai LLL TT sudarančių asmenų neaiški sudėtis ir kokybė. Susidarė įspūdis, kad tam tikrą jos dalį sudaro žmonės, kurie Lietuvos laisvės lyga nori pasinaudoti tik kaip priemone, kad įgytų politinį svorį, palengvinantį emigraciją į Ameriką. Amerikoje šiuo metu yra net penki buvę LLL TT nariai. Atvykę į šį kraštą nė vienas jų neparodė noro jungtis į LLL TT atstovų grupę darbą. Neatstovauja jie jai ir atskirai.

Lietuvoje dabar veikia turbūt arti šimto įvairių organizacijų, kurios visos savo programose yra įrašiusios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo siekimus. Todėl ir šiuo požiūriu užsienyje atstovauti vien tikrai LLL TT, mano manymu, yra tiesiog nerimta.

Budamas tarptautinės organizacijos "Demokratija ir nepriklausomybė" (Democracy and Independence) nariu, aš joje atstovauju visiems neįvardintiems Lietuvos išsilaisvinimo siekiantiems judėjimams, įskaitant ir Lietuvos laisvės lygą, žinoma, tikrai jos protinguose veiksmuose. Nežiūrint šio viešo kritiško LLL vertinimo, manau, kad jos buvimas yra reikalingas. Tačiau lyga turėtų sąvoktiškai vertinti savo elgesį, veiksmus ir sumanymus.

Vytautas Skuodis

1989 m. gruodžio 20 d.

rūpestinga globa vietos žmonių. Tiedu lietuviai slupskiečiai tarėsi, kaip padaryti naujus antkapius ir pastatyti paminklą. Pradėjo piniginę rinkliavą, bet ne Slupsko LKVD skyriaus, o trijų suinteresuotų asmenų vardu. Trečias buvo lietuvis stutthofietis Jonas Katinauskas, gyvenęs Gdynėje.

Pastatytas paminklas

Užmojui buvo pritarimas, bet rinkliava ilgai truko. Žmonės buvo nepasiturintys, daug kas bijojo dalyvauti visuomeninėje paslaugoje tautiečiams be partijos ir Saugumo "palaiminimo". Jau buvo surinkę lėšų antkapiams ir kukliam antkapiniam paminklui, kai pateko į Slupsko LKVD skyrių Pilypo Naručio laiškas iš JAV, kuriame klausė ar negali prisidėti prie paminklo lietuviams stutthofiečiams Pucke. "Aušroje" (rodos, 1969 m. numeryje) buvo skaitęs straipsnį "Stutthofo pėdsakai" su užuomina apie paminklo reikimą. P. Narutis ir V. Butkus buvo lagerio draugai. Atgijo susirašinėjimas. Padidėjo lėšos. Galima buvo pradėti uždavinio vykdymą didesniu mastu. Paminklų dirbtuvės savininko Kašubo prielankumo užsakymas buvo priimtas paskubintu terminu.

Paminklo pašventinimas įvyko 1973 m. rugpjūčio 19 d. Plačiai išsiuntinėta pakvieta dalyvauti iškilmėje pasirašė V. Butkus, kaip buv. Stutthofo kalinys, ir A. Suraučius, kaip lagerių kalinys (be nurodymo lagerių).

Savaitę prieš rugpjūčio 19 d. kilo didelės triukšmas. Pirmiausia buvo puolama Lietuvių draugija, kuri užsigynė, kad nieko nežino, o už savo narių veiksmus, jų veiklą, nesurištą su draugija, neatsako. Valdžios išsikvietė pasirašiusius kvietimą. Bandė sutrukdyti paminklo pastatymą ar bent šventinimo iškilmes. A. Suraučius teko tvirtai susiremti Gdanske. Kietai, žemaitiškai laikėsi prieš Slupsko saugumiečių V. Butkus. Pavyko atsilaikyti.

Pamaldas Pucko šventovėje laikė ir paminklą pašventino kun. Stasys Yla iš JAV ir kun. Jonas Pranys, Lenkijoje užsikėjęs. Dalyvavo daug tautiečių iš visos Lenkijos, keli jaunuoliai iš JAV, atvykę kartu su kun. St. Yla.

Tais laikais buvo tai nemažas lietuvių laimėjimas. Valdžias tiesiog užklupo "įžūlus akibrokštas". Jau po iškilmų buvo tardomi tik dalyviai iš Seinų-Punsco krašto. Gal stabdė represijas dviejų pagrindinių atsakovų laikysena, ir jų kartotas atsakymas ir grasinimo: "Atsakomybės nebijome, bet kalbėsime apie tai teisme." Buvo ir kitos, represijas stabdančios aplinkybės.

Iškilmėje dalyvavo Pucko gyventojai, karo veteranų ir buvusių politinių kalinių vietos organizacija su savo vėliava. Prie paminklo pasakyta atitinkama kalba lenkiškai. Įsimaišė į minią saugumiečiai, visa tai matė ir girdejo. Greičiausiai tai ir lėmė, kad valdžia apsisprendė palikti organizatorius ramybėje.

Iškeliavo ir V. Butkus

1989 m. birželio 17 d. mirė Vroclave Vladas Butkus, buvęs Stutthofo KZ kalinys. Po išsivadavimo Pucke prie Gdynės daug pasidarbavo, gelbėję masiškai sirgusius įvairių tautybių lagerio bendrus.

Palikęs Lenkijoje, apsigyveno Slupske. Tautiečiai pažino jį kaip vieną pirmųjų LKVD Slupsko skyriaus narių, šviesų ir tvirtą lietuvių. Organizavo lietuvių stutthofiečių kapų globą. Prieš keletą metų persikėlė į Vroclavą ir ten aktyviai dalyvavo lietuvių visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje. Visur ir visuomet buvo taurus ir drąsus žmogus. Daug padėdavo tautiečiams.

Palaidotas Vroclave. Paskutinę pagarbą mirusiam atidavė ir jo tautiečiai su kun. Alfredu Rūkšta. Teilsisi ramybėje.

Lietuvių bendruomenė Lenkijoje neteko dar vieno žymaus senesnės kartos tautiečio.

Sov. Sąjungos okupuotoje Lietuvoje išlikęs garsiojo dievdirbio Svirsko kryžius Kėdainių rajono Bakainių kaime. Pritvirtintoje lentelėje įrašas: "Kryžius. Dievdirbys Svirskis. Paminklas, saugomas valstybės"

Rinkiminė konferencija Vilniuje

Rinkimai į Lietuvos aukščiausią tarybą vyks š. m. vasario 24 d. Nors Sąjūdis norėjo, kad rinkimai įvyktų daug anksčiau, bet 1989 m. gruodžio mėnesį, tačiau nepavyko A. Brazausko vadovaujamos valdžios kitaip įtikinti.

Vasario 3 d. Vilniuje, Sporto rūmuose, šaukiamą priešrinkiminę konferenciją, pavadintą "Lietuvos kelias". Joje bus Sąjūdžio remiamų kandidatų pristatymas. Konferencijos metu bus aptartas Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio požiūris į Lietuvos ateitį bei konkretūs žingsniai atkuriant Lietuvos nepriklausomybę. Konferencijoje turėtų dalyvauti aktyviausi Sąjūdžio nariai, kitos pažangios politinės ir visuomeninės jėgos. Tikimasi 5.000 dalyvių. Konferencijoje, tikimasi, dalyvaus ir PLB atstovai. Iš PLB laukiamas paskaitos apie užsienio lietuvių požiūrį į vykstančius Lietuvoje procesus ir perspektyvas.

Sąjūdžio vykdomasis sekretorius Virgilijus Čepaitis atsiuntė kvietimą PLB valdybai su prašymu šią konferenciją paskelbti išėjimoje. Šiuo metu

kvietimas išsiųstas kraštų LB valdyboms ir sudaromi kvietiamųjų sąrašai.

Turimomis žiniomis, vietinių rajonų rinkiminiame vajuje vyksta įdomi rungtis: šalia komunistų kai kur kandiduoja ne tik Sąjūdžio remiami kandidatai, bet ir kiti, pvz., demokratų partijos kandidatai. O Laisvės lyga dar vis laikosi savo kietos pozicijos, ragindama tautiečius nepresidėti prie rinkimų, nes tai įteisina okupacijos Lietuvai primetą valdžios formą.

Idomu pastebėti, kad dar nelaimėjęs didžiosios kovos – vasario 24 d. rinkimų, per kuriuos yra reali galimybė Sąjūdžiui perimti valdžią, jau skaldomasi į daugiapartinę sistemą. Tuo tarpu, pažvelgus į Lenkijos pavyzdį, bent išoriniai Solidarumui pavyko suvienyti visus bendram pagrindiniam tikslui – būti vieningu opozicinių jėgų balsu. Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos bei Rytų Vokietijos pavyzdžiai rodo, kad Sąjūdžio pasirinktas parlamentinės kovos kelias duoda realius rezultatus valdžioms nuversti ir jas pakeisti. To ir siekia Sąjūdis. Gabija

A+A

broliui ANTANUI VASILIAUSKUI

netikėtai iškeliavus amžinybėn, gilią ir seserišką užuojautą reiškiamė jo žmonai j.v.s. MARIJAI ir dukrai fil. GIEDREI su šeima, giminėms bei artimiesiems –

Kanados rajono sesės,
vyriausia skautininkė,
vadija ir seserija

A+A

ANTANUI VASILIAUSKUI

mirus,

žmonai MARIJAI, dukrai GIEDREI, žentui JONUI, vaikiaičiams – AUDRAI, PETRUI ir JULYTEI gilią užuojautą reiškiamė bei kartu liūdime –

Kazimieras, Birutė Vilčinskai
Kęstučio, Danutės ir Raimundo šeimos

Otava, Ontario

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 500.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvių išeivijai!"**

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Svečiai iš Lietuvos, lydimi VLIKO ir ALTOS atstovų, susitiko su House Foreign Affairs Subcommittee on Human Rights pareigūnais. Iš kairės: A. Terleckas – Lietuvos laisvės lygos tarybos narys, J. Mugevičius – Lietuvos demokratų partijos tarybos prezidiumo narys, V. Petkus – vienas iš Lietuvos Helsinkio grupės ir Krikščionių demokratų sąjungos steigėjų, pakomitečio pirmininkas kongresmenas W. Owens, A. Buračas – Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos narys, kongresmenas D. Bereuter, dr. K. Bobelis – VLIKO pirmininkas, J. Bobelis, dr. J. Genys – ALTOS atstovas

Lietuvos įvykiai didžiojoje spaudoje

“The New York Times” gruodžio 10 d. laidoje rašė: kai Lietuva, pasipriešindama Gorbachiovui, gruodžio 9 d. tapo pirmoji sovietinė respublika, įteisinusi daugiapartinę sistemą, į Jungtines Tautas tyliai atvyko Latvijos liaudies fronto vienas stipriausių figūrų Janis Jurkšans. Tai per paskutiniuosius mėnesius jo jau šeštasis apsilankymas Niujorke.

Slapti pasitarimai vyksta tarp Jungtinių Tautų sekretoriaus padėjėjų ir Baltijos kraštų tautinių sąjūdžių atstovų. Baltiečiai nori gauti pagalbos iš Vakarų, kai bus vykdomi rinkimai, kuriuos tikimasi laimės kandidatai, pasisakę už nepriklausomybę.

Baltiečiai taip pat gerai atsimena, kad, 1918 m. paskelbus nepriklausomybę, truko keletą metų, iki ji buvo pripažinta. “Jie (baltiečiai) primena kiekvienam, kad planuoja atsigauti” – pareiškė J. H. Hough, Niujorko advokatas, išspausdinęs knygą apie Baltijos valstybių aneksiją.

Nors JAV ir kiti Vakarų kraštai nepripažįsta prievartinio įjungimo, tačiau jų diplomatai vengia kalbėti su baltiečių tautinio judėjimo žmonėmis, bijodami pakenkti Gorbachiovui, kuriam esą dar vis grasi na partijos kietosios linijos atstovai.

Jungtinės Tautos yra pripažinusios Lietuvos valstybių įjungimą į Sov. Sąjungą, todėl organizacijos pareigūnai protokolo atžvilgiu esą atsargūs. Jie mieliau susitinka su tais baltiečiais, kurie yra liaudies deputatai, tokiu būdu vengdami apkaltinimo kišimosi į Sov. Sąjungos vidaus reikalus.

Jurkšans slaptais susitikimais esą nepatenkintas. Baltiečiai, pasak jo, eina nepriklausomybės keliu. Jungtinės Tautos turėtų žinoti, kad Baltijos valstybės yra okupuoti kraštai.

Atsiskiria nuo Maskvos

“The Gazette” Montrealio dienraštis gruodžio 21 d. paskelbė, kad Lietuvos komunistų partija didele balsų dauguma savo delegatų suvažiavime Vilniuje nusprendė atsiskirti nuo vadovybės Maskvoje. Tai pirmas toks įvykis sovietų komunistinės partijos istorijoje. Tuo pačiu Lietuvos komunistų partija paskelbė, kad jos vienas iš pirmųjų tikslų yra atstatyti “nepriklausomą demokratinę Lietuvos valstybę”. Partijos vadovas Algirdas Brazauskas pareiškė: “Aš vilioju si ir linkiu, kad mūsų partija visada būtų ryžtinga, atnaujėjusi ir pasiruošusi naujom kovoms”.

Prieš balsavimą rašytojas Raimondas Kašauskas delegatams priminė, kad pats Gorbachiovas, kalbėdamas apie Rytų Europą, yra pareiškęs: “Kiekviena tauta turi teisę pasirinkti bei išvystyti savo socialinę struktūrą”. Lietuva irgi priklausanti Europos tautų šeimai ir nesanti blogesnė už

bet kurią kitą tautą. Dauguma kalbėtojų neslėpė noro išvysti nepriklausomą Lietuvą.

Gorbachiovo kritika

Jau minėtas Montrealio dienraštis gruodžio 22 d. laidoje pastebė, kad Gorbachiovas stipriai reagavo prieš Lietuvos komunistų partijos atsisakymą ir jos siekius atstatyti Lietuvos valstybinę suverenitetą. Po balsavimo tuojau pat Gorbachiovas skambino Brazauskui. Pastarasis pareiškė, kad buvęs sunkus pasikalbėjimas. Gorbachiovo padėjėjas skambino ir Sąjūdžio vadovui Vytautui Landsbergiui.

Politiuro narys Ligačiovas pasakė – lietuvių nuosprendis užtraukia didelę nelaimę ir rūpestį žmonėms ir komunistams, ir lietuviui to nesupranta.

Dvikova su Maskva

Tokia tema vedamąjį išspausdino “The Globe & Mail” gruodžio 26 d. laidoje. Gorbachiovo ekonominės bei politinės reformos atpalaidavo laisvės siekiančias jėgas, kurios esą jau gresia ir jo paties režimui. Tautiniai sąjūdžiai respublikose siekia jas atskirti nuo Sov. Sąjungos.

Nors Gorbachiovas dar tebėra už reformą, bet kylantys vis nauji reikalavimai, atrodo, verčia jį glaudintis prie partijos konservatorių. Jelcinas ir Sacharovas gruodžio pradžioje siūlė papildymus konstitucijai, kurioje būtų įteisinta daugiapartinė sistema. Gorbachiovas griežtai pasipriešino, ir liaudies deputatai nubalsavo pasiūlymą atmesti.

Tačiau daugykai kitaip vystosi Baltijos valstybėse. Lietuvos komunistų partija delegatų suvažiavime didžiule balsų dauguma nubalsavo atsiskirti nuo Maskvos ir įsteigti naują nepriklausomą Lietuvos komunistų partiją. Naujoji partija jau siekia nepriklausomos Lietuvos, pasiryžusi įgyvendinti humanistinio socializmo idealus, laisvę, lygybę ir sudaryti visiems Lietuvos gyventojams pakankamas gyvenimo sąlygas.

Gorbachiovas reagavo tuojau pat, pareiškdamas, kad skilimas yra nelegalus. Jokia partijos dalis negalinti atsiskirti nuo visumos. Jis pats žada atvykti į Lietuvą ir vietoje išspręsti problemą.

Tačiau, pasak vedamojo, ne daug yra vietos manevruoti abiem pusėm. Lietuvos komunistai įsitikinę, kad priklausydami Maskvai, visiškai pralaimėtų ateinančius rinkimus. Išrinkta nekomunistinė opozicija teikia dar mažiau vilčių Maskvai.

Gorbachiovo būklė esanti paini. Ekonominė negerėja. Vis daugiau trūksta maisto ir vartojamų prekių. Komunistų partijos prestižas smunka. Armijos jaunieji karininkai, ištaisais metais gyvendami pusbadžiai, kad kraštas pajęgtų ginkluotis atominiais ginklais, yra

nepatenkinti savo karine vadovybe ir aplaimai valdžia.

Iki šiol Gorbachiovas buvo saugus, nes nebuvo jėgos, apie kurią burtųsi nepatenkinti esama būkle. Lietuvos įvykiai gali visa tai pakeisti.

Pripažinta nauja partija

“The Globe & Mail” 1990 m. sausio 1 d. rašo, kad sovietinėje Lietuvoje buvo pripažinta ir įregistruota nauja politinė partija. Ji yra Lietuvos demokratų partija, turinti 2000 savo narių ir siekianti Lietuvos nepriklausomybės. Ji neremia nei socializmo, nei kapitalizmo. Pasak partijos pareigūno Petro Pečeliūno, lietuvių pasirinksią ekonominę sistemą, kai atgaus nepriklausomybę.

Gruodžio 29 d. buvo įregistruota ir nauja Lietuvos komunistų partija. Tuo tarpu buvo sudaryta laikina vadovybė kitos komunistinės grupės, kuri pasisako prieš nepriklausomybę. Ją remia apie 20% buvusios Lietuvos komunistų partijos, turinčios 204,000 narių.

Grėsmė imperijai

1990 m. sausio 21 d. “The Globe & Mail” dienraštis perspausdino korespondento T. Vickerio straipsnį iš “The New York Times”. Jame rašoma, kad Lietuvos komunistų partijos sukilimas yra Gorbachiovo politinių reformų pasekmė, grąsinanti jam pačiam. Jis Centro komiteto posėdyje pasakė, kad įvykiai Lietuvoje gresia Sov. Sąjungos iširimui.

Jei Gorbachiovas, pasak korespondento, leido Rytų Europai nusikratyti komunistų primestos valdžios ir patiems apsispręsti dėl savo ateities, tai, panaudodamas jėgą užgniaužti lietuvių nepriklausomybės siekius, jis turi nusigręžti nuo savo reforminių planų.

Iš kitos pusės, jei Gorbachiovas nepasipriešins lietuviams, tai negali būti abejonės, kad jie nužgyuos į nepriklausomybę. Tas pats, žinoma, atsitiks Latvijoje, Estijoje ir gal būtų kitose respublikose.

Sovietų varžtų atleidimas Rytų Europai, rašo korespondentas, buvo būtinybė išsaugoti sovietinį režimą savo namuose. Toliau korespondentas baiminasi dėl Sov. Sąjungos suirimo. Jį gąsdina nežinomos jėgos, galinčios būti pavojingesnės negu dabarties Sov. Sąjungoje.

Maskva prakaituoja

Taip sausio 8 d. laidoje rašo “Time” žurnalas. Plyšys Sov. Sąjungos komunistų partijoje, turint galvoje lietuvių komunistų atsiskyrimą, taip sujudino Kremlių, kad skubotai buvo sušauktas Centro komiteto posėdis Maskvoje. Komunistų partijos konservatoriai reikalavo, kad būtų užkirstas kelias partijos skilimui. Dvi dienas vyko karšti ginčai. Nutarta, kad pats Gorbachiovas turi vykti į Lietuvą ir apeliuoti į Lietuvos komunistų partijos vadus. Po to bus padarytas sprendimas.

Lietuvos komunistai esą patenkinti krizės sprendimo atidėjimu, tačiau nerodo ženklų, kad jie savo nutarimą atšauktų. Jeigu Gorbachiovo asmeninė diplomacija nepavyktų, tai jo žadama politinė reforma gali sulaukti pikty mėginimų. Vieno vakariečio nuomone, Maskva neturi pasirinkimo. Be karinės jėgos naudojimo ji negali nieko padaryti. J.A.

Rašo iš Lietuvos

Kur nauji vėjai nepasiekia

Pertvarka, suklupusi ties Čekiškės rezervatu

Neseniai įvyko Čekiškės kolūkio 40-mečio minėjimas. Tą karštą dieną, šviečiant saulei ir šiltam vėjui virpant medžių lapus, atvirame ore labai negausiai rinkosi kolūkiečiai, daugiausia pagyvenusio amžiaus vyrai ir moterys, savo sveikatą ir triušą atidavę kolūkiui. Paskubom pastatytuose kioskuose pardavinėjami deficitiniai medvilniniai drabužiai, gėrimai, rūkoma šašlykai.

Čia jau sukinėjasi ir jaunimas. Su pavėlavimu, apie 13 val., pradedamas susirinkimas, nes vis laukiama, kada ateis daugiau žmonių.

Kolūkio pirm. P. Karalius savo pranešime pateikia apyskaitą. Matosi, kad jis yra susirūpinęs kolūkinės sistemos likimu. Tačiau pranešime nėra ekonominės analizės, nėra perspektyvos nušvietimo. Viskas vyksta pagal principą “šandien visko daugiau, negu vakar”. Viskas taip, lyg nieko nebūtų, jokių pokyčių. Tik paviršutiniškai paliečiamas individualaus valstiečių ūkio klausimas.

Individualūs žemdirbiai

Tai problema, kuri jaudina žemdirbius. Patvirtintas LTSR Aukščiausioje taryboje įstatymo projektas šituo klausimu nepasiekė kolūkiečių, neišsukė diskusijų ir jų dėmesio.

Kodėl tai atsitiko, nesunku suprasti. Pagal tą įstatymą, aiškiai paliekama kolūkinės santvarkos viršenybė prieš individualių valstietį. Kolūkio rankose paliekama visos galimybės daryti triuškinantį poveikį individualiam valstiečiui, ribojant žemės pasirinkimo galimybes, technikos, trąšų ir sėklos gavimo būdus. O tas faktas, kad valstietis šios žemės negalės parduoti arba dalinti savo šeimai arba paveldėtojams, aiškiai paralyžuoja žemės savininko jausmą.

O tie papildomi punktai, kurie numato, kad esant tam tikrom sąlygom žemė gali būti iš ūkininko atimta, sukelia tik liūdesį. Net ir panaudojant Vengrijos socialistinės liaudies respublikos patyrimą valstiečių individualaus ūkio sprendimas būtų visai kitoks, valstiečiui daug palankesnis. Vengrijoje duodami nedideli, kelių ha sklypai, sėklos, pašarai ir auginimui skirti gyvuliai iš valstybės lėšų. Užaugintus gyvulius superka valstybė palyginti aukštomis kainomis,

nes ten brangiai vertinamas ūkininko darbas.

Šitaip žiūrint į valstiečio ūkį, Vengrijoje atsirado žemės ūkio maisto produktų perteklius, o ekonominę krizę sukėlė sunkumai valstybiniame sektoriuje — tai biurokratinio aparato išlaikymo išlaidos ir brangiai kainuojančios žemės ūkio technikos pirkimas iš užsienio.

Mes manome, kad šis variantas yra būtina naudoti pas mus, tačiau optimalių žemės ūkio krizės sprendimo būdų privalo ieškoti kiekvienas kolūkio pirmininkas, tiek vietiniu, tiek bendravalstybiniu mastu ir dar daugiau.

Žinybiniais dekretais paliekant tuos pačius kainų formavimo mechanizmus, valdžia turės galimybę sudaryti sau palankų kainų skirtumą tarp žemės ūkio technikos įkainavimo ir žemės ūkio produktų kainų, parduodamų valstybei. Net jau ir dabar šitie mechanizmai, tarytum apipelijusios numirėlių rankos, tiesiasi į individualaus valstiečio ūkį, juo labiau, kad normatyviniuose dekretuose nurodoma, jog individualus ūkininkas už žemės ūkio techniką privalės mokėti 1,8 karto daugiau nei valstybinis ūkis arba kolūkis. Manau visai teisingai daro kolūkiečiai, kurie nepatikėjo šiuo nenuoširdžiu individualaus valstiečio ūkio įstatymu, kuris iš tikrųjų yra žabangai, paruošti kaimo žmogui.

Stalininė dvasia

Neatsispyndėjo kolūkio pirmininko pranešime ir ekologinės problemos, karvių leukozė, nesveikas pienas. Žinoma, reikia sutikti, kad vienas kolūkis šitų klausimų išspręsti negali, tačiau negalvoti yra baisu ir neatsakinga. Po pirmininko pranešimo aiškiai susiformavo jausmas, kad Čekiškės kolūkis yra skęstantis laivas, tik tai šiame laive ryškėjo neprasitęs paradoksas — niekas iš plaukiančių jame nesuprato, kad skęsta.

Demonstruodami nesuprantamą, būką ribotumą, kai kurie Čekiškės funkcionieriai ir šiame žmonių susirinkime mėgino palaikyti seną, kapinių pelėsiams atsiduodančią stalininę dvasią. Čia nebuvo nei trispalvės vėliavos, nei kitokios atributikos. Atrodė, kad priejus šitą stalinizmo oazę pertvarka prie jos suklupo, kaip indėniškam rezervate čia-

Kanados sostinėje Otavoje lenkų parapiją lankė kardinolas Henryk Gulbinowicz. Su juo susitiko ir lietuvių kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas. Kalbėjosi lietuviškai. Kardinolas yra kilęs iš Vilniaus krašto

buviai džiaugėsi pigiomis kioskų prekėmis.

Susirinkime buvo išreikšta padėka Vilkijos Rajkoopsjungos vadovui, kad jis sudarė galimybes ir organizavo čia prekybą šiomis prekėmis. Nejaugi niekam nekilo klausimas, kad tų pigių prekių kaimo žmogus turi teisę nusipirkti bet kada?

Pertvarkos trukdytojai

Nebuvo svarstomas klausimas ir buvusio kolūkio pirmininko A. Glyzo, švelniai kalbant “įsiskolinimas” kolūkiui, aprašytas 1989 m. liepos 8 d. “Valstiečių laikraštyje”. Jis, kaip niekuo dėtas, taip pat dalyvavo šiame susirinkime. Aš manau, kad dabar reikia laukti dar kito straipsnelio “Valstiečių laikraštyje”, kur bus A. Glyzas išteisintas.

Ir daugiau kai ką būtų galima pasakyti, tačiau dabartiniu metu ir vėl aišku, kad didžiausią pertvarkos priešai, kaip mano M. Gorbachiovas ir “Izvestijų” laikraščio redaktorius I. Laptevąs, yra rajoninės grandyse ir galutiniuose tos valdžios terminaluose – kolūkiuose, kai kurių pirmininkų, brigadininkų asmenyse. Ir matyt, kad vis gilejanti krizė žemės ūkyje išaugs kai kurias reformas, kurias pasitikti ir formuoti mes privalome.

Kaltinamas Sąjūdis

Iškreiptą laiko dvasios sampratą demonstravo ne tik tai nusipelnusiems kolūkiečiams dovanojami molio asotėliai, senų veteranų kalbos, pasakytos stalininiu žargonu, bet ir kitą dieną nuplėšti Sąjūdžio plakatai.

Labai būdingą Čekiškės žmonėms ekonominio galvojimo lygį parodė ir nugirstas pokalbis Čekiškės parduotuvėje, kur moteriškės buvo nuosirdžiai susirūpinusios tuo, kad nėra muilo, skalbimo miltelių, maisto produktų ir kitų prekių. Jų nuomone, dėl šitų ekonominių sunkumų kaltas bjaurus susivienijimas, vadinamas Sąjūdžiu. Manau, kad manipuliuojant nekompetentingų žmonių galvose, gabūs stagnatoriai galės žmonėms greitai primesti mintį, kad dėl ekonominės krizės mūsų šalyje yra kaltos elektromagnetinės audros arba dėsės ant saulės. Juk viskas galima!

Nauji vėjai

Čekiškės mokykloje, kur dirba nemažai mokytojų, nėra žmonių, kurie domėtųsi mūsų tautinio atgimimo problemomis. O jiems juk patiktas Lietuvos kaimo vaikų auklėjimas.

Daug ką būtų galima dar pasakyti, tačiau noriu, kad tie (Nukelta į 5-tą psl.)

Ministry
of
Revenue

Ontario

Remo Mancini
Minister

EMPLOYER HEALTH TAX

1990 m. sausio mėn. Ontario Sveikatos Draudimo – Ontario Health Insurance Plan (OHIP) mokesčiai bus pakeisti naujais

DARBDAVIO SVEIKATOS MOKESČIAIS EMPLOYER HEALTH TAX (EHT).

Pagal 47 straipsnį, kuris yra Karalienės patvirtintas, visi darbdaviai, kurie turi nuolatinį verslą Ontario provincijoje, turės mokėti šiuos mokesčius kas mėnesį arba kiekvieną metų ketvirtį. Mokesčiai bus apskaičiuojami nuo metinės atlyginimų sumos.

THE ONTARIO MINISTRY OF REVENUE

kuri yra atsakinga už šių mokesčių įvedimą, 1989 m. lapkričio mėnesį išsiuntė INFORMATION KITS visiems Ontario darbdaviams.

Jeigu jūs esate darbdavys Ontario provincijoje ir dar negavote INFORMATION KIT, prašome skambinti nemokamai į ministeriją:

- Toronto mieste 965-8470
- visuose kituose rajonuose 1-800-263-7965
- prancūzų kalba 1-800-668-5821
- telefono prietaisas kurtiems (Telephone device for the deaf) 1-800-263-7776

MEDELIS CONSULTING
1407 Sargee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Po sėkmingai pavykusios “Gintaro” kelionės į Lietuvą pranešame, kad išrūpinam kvietimus ir suplanuojam išvykas pasirodymams į Lietuvą atskiriems menininkams ar ansamblinėms grupėms.

Sudarom sąlygas privačiai apsilankyti Lietuvoje.

Nuperkam automobilius ir kitas dovanas valiutinėje parduotuvėje.

Sutvarkom dokumentus iškvietimui giminių iš Lietuvos.

Kreipkitės į Stefą arba Algį Medelius, vakarais tel. (416) 434-1847

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ATSTATYS PAMINKLĄ

Švėksnoje 1928 m. buvo pastatytas tentykščio menininko A. Jakševičiaus sukurtas paminklas su 12,5 metro aukščio Laisvės statula, skirtas pirmajam Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečiui. Pokario metais, prasidėjus sovietinei paminklų griovimo manijai, jis buvo nuverstas, sudaužytas ir užkastas. Dabar po ilgų paieškų jį užkastą surado grupė švėksniškių. Nors likučiai atrodo apgailėtina, paminklą tikimasi atstatyti. Iniciatorių grupei vadovauja Švėksnos parapijos klebonas kun. Petras Stukas.

PIRMAS VARPAS BOKŠTUI

Marijos Taikos Karalienės bažnyčia Klaipėdoje jau kyla atstatomas bokštas, nugriautas beveik prieš tris dešimtmečius, kai bažnyčia buvo atimta iš tikinčiųjų ir paversta filharmonijos sale. Klebono kun. Broniaus Burneiko pastangų dėka susilaukta ir pirmo varpo, kurį iš parapijiečių sunestų spalvoto metalo daiktų Kadagynėje prie Darbėnų nuliudino Antanas Stonys. Varpas, pavadintas Marijos Taikos Karalienės vardu, turi įrašą: "Kad kiekvienas dūžis sukeltų Dievo garbingumą ir Marijos gailestingumą Laisvos Lietuvos žemei". Žemaitijoje šiai bažnyčiai išliedintas pirmasis varpas sveria tris tonas.

ADVENTO VAKARONĖS

Menininkų namai 1989 m. gruodžio 15 d. kauniečius pakvietė advento vakaronėn. Kvietimas buvo neįprastos vyresnio amžiaus gyventojams, dar atsimenantiems, kad adventas ir gyvena Lietuvoje būdavo rimties ir susikaupimo metas. Kaimuose tada nutildavo dainos, muzikantai nekviestavo ir vakarus. Menininkų namų direktorius Algimantas Norvila ELTOS atstovui Zenonui Mikalauskui aiškino: "Neskambėjo linksma muzika ir ši vakara. Prisiminėme senoosius advento papročius, pasninko valgius. Senas lietuviškas dainas dainavo folkloriniai ansambliai 'Gadula' ir 'Goštauta'. Vakarojimus rengiame kiekvieną advento savaitę, kviečiame į juos etnografinius ir folklorinius ansamblius. Menininkų namuose stengiamasi atgaivinti gražias senojo Lietuvos kaimo tradicijas. Prisimename apeigas, papročius, žaidimus, senąsias dainas ir šokių švėsdami Kūčias, Vėlykas ir kitas tradicines šventes, pasitikdami Naujuosius metus".

TAUTINĖ DAINŲ ŠVENTĖ

Tryliktoji Lietuvos tautinė dainų šventė Vilniuje įvyks š. m. liepos 5-8 d.d. Pirmąją šventės dieną bus atidaryta liaudies meno paroda Lietuvos parodų centre, o Vilniaus senamiestyje bus surengtas tautinis folklorinių ansamblių vakaras. Kitos trys dienos skiriamos dainų ir šokių ansamblių vakarui Kalnų parke, šokių diena "Žalgirio" stadione ir dainų diena Vingio parke. Šventės dalyviai galės gerėti etnografinių Lietuvos sričių dainomis, šokiais ir tautiniais drabužiais. Lietuvos kul-

tūros ministerio Dainiaus Trinkūno pranešimu, XIII-jai Lietuvos tautinei dainų šventei ruošiasi beveik pusantro tūkstančio chorų, šokių grupių, pučiamųjų orkestrų, folkloro, dainų ir šokių ansamblių bei kitų vienetų. Laukiama išeivijos lietuvių grupių iš JAV, Kanados, Australijos, V. Vokietijos, Lenkijos.

PRISIMINĖ SACHAROVĄ

Maskvoje 1989 m. gruodžio 14 d. mirusį žmogaus teisių gynėją dr. A. Sacharovą lietuviai prisiminė ir pagerbė gruodžio 20 d. geduliniu mitingu Vilniuje, Katedros aikštėje. Vėlionies pagerbimas buvo pradėtas tylos minutė. Apie rusų inteligentijos sąžinę laikomą dr. A. Sacharovą kalbėjo Vilniaus universiteto prof. dr. Bronius Genzelis ir Vilniaus arkikatedros klebonas mons. Kazimieras Vasiliauskas, prisimindamas vėlionies apsilankymą Vilniuje. Dalyvių rankose virpant žvakučių liepsnelėms, skambėjo gedulingos muzikos kūriniai. Katedros aikštėje tada smarkiai lijo, telkšojo balos, po kojomis žlugusio tirpsantis sniegas, tačiau minia neskubėjo skirstytis. Į dr. A. Sacharovą laidotuves Maskvoje buvo įjungtas Lietuvos politinių partijų vainikas. "Valstiečių laikraštys" Valdas Kvedaras paskelbė pasikalbėjimą su Virmantu Velikoniu, kuriam gruodžio 12 d. valgykloje turėjo sėdėti prie vieno stalo su akademiku dr. A. Sacharovu ir jo žmona Elena. V. Velikonis pasakoja: "Atnešė buljoną. Akademikas trūkčiojantiu, pavargusiu balsu kalbėjo, kaip buvo bado streiko metu buljonu prievarta maitinamas tremtyje, Gorkyje. Sielvojosi, kad taip sunkiai prie valdžios vairo stojasi Sąžinė..." Pokalbyje neužmiršo atgimstančios Lietuvos ir pavargusių Rusijos: "Džiaugiuosi, kad Lietuva pasirinko atgimimo kelią. Pavargo Rusija nuo ašarų, kalėjimų, eilių..."

POKALBIAI SU LENKAIS

1989 m. gruodžio 12 d. Lietuvos politinių partijų bei organizacijų atstovai Vilniuje susitiko su Lietuvos lenkų sąjungos atstovais. Atvira pokalbyje pasikeista nuomonėmis apie dabartinę politinę, ekonominę, socialinę situaciją Lietuvoje ir jos perspektyvas. Paašikėjo, kad Lietuvos lenkų sąjunga remia lietuvių siekius atkurti nepriklausomą Lietuvą, o lenkų pastangoms jos teritorijoje puoselėti savo kalbą, papročius, tradiciją ir kultūrą pritaria Lietuvos politinių partijų ir organizacijų atstovai. "Komjau-nimo tiesa" skaitytojus supažindina su nutarimais: "Ieškant lietuvių ir lenkų bendravimų formų prieita bendros išvados: baigti išpuolius vienos tautos asmenų prieš kitą tautą, nors jie turėtų pagrįstus ar nepagrįstus istorinius aspektus. Praktinėje veikloje vadovautis tuo, jog lietuviai ir lenkai gyvena, gyvena ir gyvens kartu. Prieita bendros nuomonės, jog šis susitikimas abipusiai naudingas. Nutarta panašius dialogus rengti ateity, įtraukiant platesnius visuomenės sluoksnius". V. Kst.

Vilniečių minia, susirinkusi Katedros aikštėje 1989 m. gruodžio 20 d. pagerbti Maskvoje staiga mirusio akademiko dr. A. Sacharovo, žymaus laisvės kovotojo ir žmogaus teisių gynėjo, kurio pastangos buvo įvertintos jam 1975 m. paskirta Nobelio taikos premija

"Talka" remia lietuvišką veiklą

Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka" užbaigė 1989 m. lapkričio mėn., pasiekdamas \$31,19 milijonų balansą. Kitose pozicijose nariai turėjo: akcijų (šėrų) sąskaitoje \$54,100, čekių sąskaitoje \$1,203,443, taupomose sąskaitose \$5,410,684, terminuotų indėlių 90 d., 1 m. ir 3 m. laikotarpiams \$14,727,171, sąskaitose su kasdien prirašomom palūkanom \$643,718, registruotas pensijų taupymo planas \$6,419,638. 1989 m. pelnas – \$345,111.

"Talka" dabar turi atsargos kapitalo kartu su nepaskirstytu pelnu \$1,420,405, kas sudaro 4,6% viso turimo kapitalo. Taigi kooperatyvas baigia pasiekti Komercijos departamento reikalaujamą 5% normą turėti atsargos kapitalą.

Nariams išskolinta asmeninių paskolų \$1,911,902 ir nekilnojamo turto – \$20,948,164. Laisvų pinigų, kurie trumpam laikotarpiui padėti bankuose ir kooperatyvų Lygoje, yra \$6,835,051. Šiuo metu jie duoda geras palūkanas.

Kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų per lapkričio mėn. \$914,638 ir per spalio mėn. \$1,214,185. "Talka" dabar turi 2164 narius ir 604 skolininkus. 1989 m. "Talka" nustojo 13 narių, kurie mirė.

"Talkos" valdyba 1989 m. gruodžio 13 d. posėdyje paskyrė paramą lietuvių organizacijoms bei spaudai: Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje \$5,000, Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinei mokyklai \$3,000, KLB krašto valdybai \$2,500, Hamiltono sporto klubui "Kovas" \$1,500, Lietuvių slaugos namams Toronte, Kanados lietuvių muziejui-archyvuui ir KLB Hamiltono apylinkės valdybai po \$1,000, "Tėviškės žiburių" savaitraščiui, "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraščiui ir "Pasaulio lietuvių" žurnalui po \$750, Kanados lietuvių fondui, Hamiltono lietuviams skautams, ateitininkams ir Hamiltono teatrui "Aukuras" po \$500, žurnalui "Lituanus" ir laikraščiui "Speak up" po \$300, radijo programai "Gintariniai aidai" ir Aušros Vartų parapijos chorui po \$250, Tautos fondui Hamiltone \$200.

Iš viso paskirta ir išmokėta \$20,550. Metų laikotarpyje valdyba dar buvo paskyrusi paramą įvairiems lietuviškiems reikalams \$9,500. Tad iš viso per 1989 m. paskirta ir išmokėta \$30,050. Per visą savo veiklos 35 metų laikotarpį "Talkos" valdyba paskyrusi ir išmokėjusi lietuviškiems reikalams paremti \$242,861.

"Talkos" valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 1990 m. vasario 24, šeštadienį, 4.00 v.p.p. Jaunimo centro salėje (48 Dundurn St. N.). Kadangi šis susirinkimas yra suakutvinis, 35 metų darbo veiklą paminėti, tad ta proga po narių susirinkimo įvyks vaivšs su šilta vakariene ir

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos mokiniai suvaidino V. Frankienės sutrumpintą pasaką "Karaliaite Teisute". Iš kairės: Vytas Gedrimas atliko Margio vaidmenį, Viktoras Gedris – kiškio, Julija Enskaitytė – senutės, Audra Balytaitė – Danutės, Paulius Repšys – meškos

ED MASOTTI REAL ESTATE LTD.

2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1

Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELE MURASKAITĖ

Verslo tel. 637-2376

Namų tel. 389-4242

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 1. 5.5%
santaupas 7.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 7%
90 dienų indėlius 10%
1 m. term. indėlius 11%
1 m. term. ind. mėn. pal. 10.5%
3 m. term. indėlius 11%
RRSP ir RRRF (pensijos) 8.5%
RRSP ir RRRF 1 m. 11%
RRSP ind. 3 m. 11%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 15.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 12.75%
nekiln. turto pask. 2 m. 12%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV lietuvių fondo valdybai tris kadencijas iš eilės vadovavo pirmininke išrinkta Marija Remienė. Fondo įstatai jai neleidžia pasilikti šiose pareigose ketvirtai kadencijai. Vadovybės pasikeitimas įvyko Čikagos "Seklyčioje" sušauktame valdybos posėdyje 1989 m. gruodžio 12 d. Fondo valdybos pirmininku tapo advokatas Algirdas Ostis, Mariją Remienę pasilikęs savo pavaduotoja. Ji taipgi buvo išrinkta pelno skirstymo ir informacijos tarybon. Naujasis valdybos pirm. A. Ostis dirbs su pirm. M. Remienės turėta valdyba, ją papildęs jaunimo atstovu dr. Aru Žlioba.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Bostono skyrius, parduves turėtus namus, sudarė specialų fondą lietuviškai veiklai remti. Fondan įneštas kapitalas yra neliečiamas. Paramai naudojamos tik už jį gautos palūkanos. Siemet skyriaus valdyba paskirstė beveik \$10,000: "Dirvai" – \$1,200, "Vilties" draugijai – \$3,000, Vasario 16 gimnazijai – \$500, Lenkijos lietuvių "Aušrai" – \$200, Punsko lietuvių kultūros namams – \$300, P. Viščinio "Laisvės varpai" – \$500, P. Bostono lietuvių piliečių draugijai – \$200, iš Lietuvos atplaukusiems buriuotojams – \$1,000, ALKOS archyvu – \$573, viešėjusiam "Sodauro" ansambliui – \$1,000, Petro Čyvo jaunimo fondui – \$900.

Lietuvos atstovybėje Vašingtone 1989 m. gruodžio 13 d. JAV lietuvių ir svečiai iš Lietuvos atsiviešino su Paryžiu grįžtančių Lietuvos diplomatijos šefu dr. Stasiu Bačkium. Vašingtonan iš Paryžiaus jis buvo atsiųstas 1960 m. Lietuvos atstovybės patarėjo pareigoms. Lietuvos atstovu tapo 1976 m. birželio 25 d. ir šį darbą dirbo iki 1987 m. lapkričio 15 d., kai jį Vašingtono gatvėje sunkiai sužeidė pravažiuojantis automobilis. Tada Lietuvos atstovo Vašingtone pareigas perėmė iš Romos atvykęs Lietuvos atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis. Dr. S. Bačkis pasiūkio tik Lietuvos diplomatijos šefu. Lietuvos atstovybėje Vašingtone su juo atsiviešino lietuviškųjų organizacijų atstovai. Koncertinę programą atliko dvi viešnios iš Lietuvos – Vilniaus filharmonijos sol. Regina Maciūtė ir jai akompanavusi Vilniaus konservatorijos dėstytoja Gražina Landsbergienė. Diplomatiškos šefas dr. Stasys Bačkis su žmona Ona Paryžiu išskrido gruodžio 18 d. ir įsikūrė Paryžiaus priemiestyje. Jų adresas: 6, Residence du Val de Seine, 78430 Louveciennes, France.

Australija

Australijos baltiečių taryba 1989 m. lapkričio 25-26 d.d. Sidnėjaus (Sydney) universitete surengė akademinio lygio svarstybas, susietas su Lietuvos, Latvijos ir Estijos išsilaisvinimo pastangomis. Australus svarstybų dalyvių papildė svečiai iš atgimstančių Baltijos šalių. Iš Estijos atvyko Nepriklausomybės partijos atstovaujantis istorikas Tūne Kelamas, iš Latvijos – Tautos fronto pirm. Dainis Ivans, Mokslių akademijos tarptautinių ryšių skyriaus vadovas Elmars Vebers. Lietuviams atstovavo trys Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikėjai: ekonomistas Vilniaus inžinerinio statybos instituto prof. dr. Kazimieras Antanavičius, ekonomistas Vilniaus universiteto prof. dr. An-

tanas Buračas ir žurnalistas Algimantas Čekuolis, "Gimtojo krašto" redaktorius. Lietuvos atstovams buvo skirta antroji svarstybų diena. A. Čekuolis supažindino su metodais, palaipsniui įveikusiais kompartijos cenzūrą, iškovojusiais laisvę spaudai, bei jos uždavinius nepriklausomybės siekiuose. Prof. dr. K. Antanavičius nušvietė atsikuriančios Lietuvos ekonominio atstatymo planus, o prof. dr. A. Buračas kalbėjo apie socialines ir ekonomines atgimstančios Lietuvos problemas. Svarstybos dalyvių padaryti pranešimai buvo aptarti diskusinėse grupėse. Nuomonės dažnai skyrėsi, tačiau visi dalyviai sutiko, kad baltiečiai gerai pasinaudojo M. Gorbachiovo pertvarka, tapdami pavyzdžiu Rytų Europos valstybėms. Daugeliu atvejų jie jas pralenkė, būdami vieniši gerokai sunkesnėje politinėje situacijoje.

Britanija

Saulius Černiauskas, pilnas teises 1989 m. atgavusio Lietuvos Raudonojo kryžiaus lietuotinis, su žmona Aušra ir Marijona Daubariene viešėjo Britanijoje, atvykęs aplankyti savo senelio Juozo Krivicko kapo Nottinghamame. S. Černiauskas atsiųžė atnaujinto Lietuvos Raudonojo kryžiaus pirm. J. Šapokos įgaliojimą užmegzti ryšiams su pagrindine Britanijos lietuvių organizacija ir Britanijos Raudonojo kryžiumi. S. Černiauskas buvo apsisostęs lietuvių namuose Londone, kur su DBLS centro valdybos nariais aptarė bendradarbiavimo reikalus, ir, jų padedamas, užmegzė ryšius su Britanijos Raudonojo kryžiaus vadovybe. Lietuvos Raudonasis kryžius dabar veikia savarankiškai, atsiskyręs nuo Sovietų Sąjungos Raudonojo kryžiaus.

Vokietija

Politinį seminarą 1989 m. gruodžio 1-3 d.d. Vasario 16 gimnazijai priklausančioje Romovės pilyje Hiutenfelde surengė Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga. Žinių apie šį sėkmingą bandymą pateikia valdybos pirm. Tomas Bartusevičius. Seminaras pradėtas dalyvių ir svečių susipažinimo vakaru "Vynmedžio" svetainėje, kur susirinko apie 40 jaunuolių. Seminarui buvo pasirinkta bendra tema "Hitlerio-Stalino paktas ir jo pasekmės dabartinėje įvykių šviesoje". Su pakto pasirašymo aplinkybėmis dalyvius supažindino Vasario 16 gimnazijos moksleivės Rita Bartusevičiūtė ir Anė Lepaitė-Skalvė. Paskaitas skaitė: istorikas dr. Saulius Girmius – apie pastarųjų metų įvykius Lietuvoje, iš Leipzigo atvykęs Liutauras Labanauskas – apie R. Vokietijos požiūrį į Hitlerio-Stalino paktą ir ten gyvenančius lietuvius, studijas Heidelbergo universitete gilinantis vilnietis ekonomistas dr. Gediminas Radzevičius – apie Lietuvos ūkio problemas ir ateities perspektyvas. Prancūzijos LB valdybos pirm. Ričardas Bačkis aptarė sunkumus, su kuriais susiduria Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, jai siekiantis nepriklausomybės. Lietuvių kultūros instituto vedėjas sociologas Vincas Bartusevičius skaitė paskaitą "Vokiečių požiūris į Lietuvos nepriklausomybės siekimą pastangas". Seminaras baigtas kun. E. Putrimo atnašautomis sekmadienio Mišiomis, pasakytu pamokslu ir bendrais pietumis.

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam

110-220 voltų

tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje

Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:

Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi ir t.t.
Garantuojamos geriausios kainos

JAVID MIRZA

FAX: 664-5737

170 Highway 8

Stoney Creek, Ont.

664-5733

891 Upper James, Unit 4

Hamilton, Ont.

574-3310

AUDRA
Travel
CORPORATION

KELIONĖS
LIETUVA
1990

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)
Gegužės 19 (Lufthansa)
Gegužės 30 (Air France)
Birželio 17 (Finnair)
Liepos 1 (Finnair)
Liepos 2 (Air France)
Liepos 3 (Lufthansa)

Liepos 4 (Air France)
Rugpjūčio 5 (Finnair)
Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
Rugsėjo 7 (Air France)
Spalio 2 (Lufthansa)
Gruodžio 21 (Finnair)

Grįžimo datos – įvairios.

Kelionių trukmė grupėms – 10, 15, 20 ir 25 dienos.

Kelionės vykstantiems privačiai – pagal pageidavimą (norintiems užsake mo viešbučius).

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo \$1034.00
grupėms nuo \$2100.00

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registracija pradėdama 1990 m. sausio 2 d.

Smulkesnių žinių teiraukites

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279

2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Aukos Kanados Lietuvių Bendruomenei

Lietuvos laisvinimo vajui: yra gauta: \$2000 – O. Karpis; \$1910 – Londono lietuviai; \$1000 – J. Šulcas, J. Šileikienė, E. M. Bumeister, G. A. Sakus, A. Kantvydas, P. Kučinskaitė, P. Sakalauskas, Aloyzas Rūta; \$500 – K. Baltramaitis, J. Dragasius, E. Gruodis, A. B. Girčys, V. Pniauskas, L. I. Adomavičius, J. Lianga, K. Dalinda, K. Gaputis, A. M. Bumbulis, dr. A. Šalkus; \$325 – dr. J. Mališka; \$300 – J. E. Čuplinskis; \$250 – B. V. Saulėnas, V. M. Miceikos, B. Stalioraitis; \$200 – G. M. Šernas, A. V. Stanevičius, L. Rudaitis, J. Jakubauskas, B. Naudžiūnas, A. J. R. Linkunaiciai, J. Meiklejohn, P. Malis, M. Jonušaitis, E. Smilgis, H. Butkevičius, B. V. Vaičiūnai, M. A. Vasiliauskai, J. Zakas, I. Antanaitis, D. Deksnys, V. Gudaitis, I. Kondrotienė, K. Poškienė; \$150 – H. Stepaitytė, P. Pulianauskas; \$130 – K. Astravas; \$125 – I. Bumelis.

\$100 – V. Akelaitis, M. Sakalinis, S. Meškauskas, A. Valius, I. S. Girdzijauskas, E. K. Šlekys, N. Preibienė, V. T. Gražulis, S. Kavaliauskas, L. Skripkutė, K. Gudinskas, J. Asmenavičius, V. Normantas, V. Akelaitis, V. Miklovaitis, J. Arcimavičius, M. Norkus, J. Paškevičius, P. Puidokas, J. Gipas, E. Azubalienė, E. J. Butkus, A. Stupis, A. Basalykas, O. Juodviršis, M. Perdzuk, L. V. Morkūnas, J. Kirvaitis, E. J. Gudas, P. Pakalka, V. Nakrošius, L. Dauniene, H. K. Gapučiai, V. Skrinškas, V. Daugelavičius, R. A. Girša, A. Valadka, L. Baumgard, M. Petryla, S. Petryla, A. J. Lajukai, J. Prišas, B. J. Sriubiskiai, V. Karauskas, M. Andriuolevičius, S. V. Kneitai, J. B. Dabrovolskiai, N. Strazdas, A. Stočkienė, E. Petryla, J. V. Šimkus, E. Laudinskienė, P. Ališauskas, N. Preibys, A. Zarembaitė, D. Stukas, D. Zulonas, A. Mašalas, P. Dalinda, C. Čepas, V. Starkevičius, P. V. Rasiulis, E. Repcūtė,

V. Adomonis, B. Latauskienė, M. Vaškevičienė, A. Kalendra, S. V. Vaitkus, J. Starkevičius, J. Milkinas, A. Tolstoy, A. Volungė, A. Kazilis, Rūta Vaišvilaitė, R. Rimas, S. Ulbinas, B. Lukoševičienė, J. Pyragius, S. Janavičius, R. L. Kuliavas, A. Keliučius, S. Kačinskas, V. Leparskas, V. Linčiauskas, A. Paulius, J. B. Vaidotas, E. L. Vaštakai, A. Obcarskis, kun. Pr. Gaida, P. Šidlauskas, E. Lengnikas, A. Kynas, J. O. Mickai, P. Sidasas, J. Tamulionis, A. I. Žemaitis, P. Girnius, J. Jurenas, K. Augaitis, J. Andrulis, R. G. Stepulaičiai, J. Astas, J. Vaičieliūnas, J. Vegelis, V. K. Dailė, V. Pulkauninkas, B. E. Liškauskai, G. J. Kristolaičiai, S. J. Paketurai, P. Ročys, B. McKenny, S. J. Sinkevičiai, A. Rimkus, L. G. Vyšniauskai, S. Remeikaitė, A. J. Viskontas, Erika Zinder, V. Urbonas, J. Petronis, J. Dabrowski, H. E. Ališauskas, J. Dervaitis, S. V. Piečičiai, A. Bacevičius, A. Monstvilas, A. Mingėla, V. Grikiėtis.

\$50 – J. Lukoševičiai, V. Kalendriene, R. Gertus, A. Erštikaitis, L. V. Balaišis, J. Tunaitis, P. Augaitis, J. Staškevičius, V. L. Staškevičius, K. J. Ališauskai, P. Juteilis, M. Capreckaitė, A. Tamošaitis, E. Daniliūnas, V. Timosenko, O. Juodišius, E. Abromaitis, P. Murauskas, L. Leveckis, V. Eizinas, K. Raudys, M. E. Zabulioniai, J. Lukoševičius, K. E. Laurušaičiai, A. Vaitkevičienė, V. Gulbinas, I. J. Baltakys, V. D. Bigauskas, M. Galinauskas, V. P. Melnykai, J. V. Naras, M. Pranaitienė, J. Pargauskas, A. Sudeikis, L. Simanavičius, S. Radzevičienė, S. Dabkus, J. Riauba, M. Mikėlnas, E. Kvederys; \$40 – A. Gatautis; \$30 – K. V. Stirbiai.

\$25 – K. S. Lembertas, J. B. Žekas, V. Demikis, J. Jakelaitis, J. Hirsh, J. Stukas, S. Juškevičius, M. Pranevičius, V. Kazlauskas, V.

Balsys, Vl. Kazlauskas, M. Norkus, V. Puodžiūnas, V. Kačergius, P. Radzevičiūtė-Klimienė, J. Reterath, D. Pargauskas, G. Kaulienė, J. Petrauskas, A. B. Tatarsky, B. Žioba, L. Dūda, J. Raškauskas, E. Senkus, C. J. Kavaliauskas, J. Stankaitis, M. Z. Romeikis, K. J. Rugys, St. Klimas, V. Vaitonis, H. Klimas, Z. Kačinskas, B. Arūnas, K. Bubliauskienė, I. Vibrys, P. Judzentis, R. Bekeris, J. Genutis, G. Šaltmiras, J. Prišas, V. Buragas, M. J. Pakuliai, A. Artiškė, V. Skilandžiūnas, P. Kirtuskas, E. Dubininkas, B. Stančius, A. Kamaitis, M. Dambaras, R. Rakauskas, S. G. Noreikai, A. L. Grigelis, J. Matusevičius, M. Raskauskas, K. Martinėnas, A. Ciplijauskas, A. Jankauskas, P. Kareckas, V. Sendžikas, V. Anyšienė, St. Gotsheldas; \$20 – V. Aušrotas, J. Benetis, V. Morkūnas, S. O. Dačkai, E. Ulickas, R. Dūda; \$10 – M. Bulvičienė, Albina Vingevičienė.

Kitos aukos: apylinkių valdybų solidarumo mokestis – \$185 Otava, \$365 Hamiltonas, \$100 Welland, \$200 Londonas; \$500 Montrealio apyl. valdyba raštinės išlaikymui.

KLB valdybos veiklai: \$2,500 – Hamiltono "Talka"; \$200 – E. Mačiulaitis; \$150 – E. Petrus; \$560 – Londono apyl. valdyba; \$100 – G. A. Sakus; \$50 – V. Normantas, M. Šakalinis; \$25 – V. Akelaitis, J. Arcimavičius, A. Miklovaitis, A. Kantvydas; \$10 – P. Šeirys, A. Gatautis, K. S. Lembertas.

KLB valdyba dėkoja visiems aukojusiems Lietuvos laisvinimo reikalams. Krašto valdybos darbų sėkmingumas daugiausia priklauso nuo jų aukų.

Krašto valdyba pakvitavimus išsiuntinė ssausio pabaigoje. Apylinkės yra prašomos tvarkingai vesti atsisakymo knygas, duoti revizijos komisijai patikrinti ir aktą skaityti visuotiniame krašto ar apylinkės susirinkime.

KLB valdybos nutarimu, 5% nuo pakvitavimo sumos yra imami raštinės išlaikymai.

KLB valdybos išdalininkas

Tėviškos žiburiai • 1990. I. 9 – Nr. 2 (2081) • psl. 5

Užbaigiant "Varpo" jubiliejinius metus

Užbaigėme metus, kurie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos buvo pavadinti "Varpo" metais. Tai buvo padaryta prisiminimui ir pažymėjimui atitinkamais darbais šimto metų sukaktį, kai dr. Vinco Kudirkos ir jo vienminčių būrelis buvo pradėtas leisti "Varpas". Ir tai buvo pradžia pozityvaus mūsų tautos atgimimo, aktyvaus darbo už tautinį sąmoningumą ir už laisvės bei demokratijos idealus.

Skleisdami šimto metų kelyje "Varpo" puoselėtas idėjas, mes, varpininkai, dėkojame PLB valdybai, sutikusiai skelbti "Varpo" metus, ir visiems, kurie šią reikšmingą sukaktį paminėjo atitinkamomis iškilmėmis, vaidinimais, koncertais, straipsniais spaudoje ir radijo programomis. Esame ypač dėkingi Čikagos "Margučio" bei "Lietuvos aidų" transliacijų vedėjams už kasdieninį klausytojams priminimą, kad šie metai yra jubiliejiniai "Varpo" metai.

"Varpo" leidėjai, rėmėjai, skaitytojai, redaktorius ir bendradarbiai

Kur nauji vėjai...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

žmonės, kurie čia išvardinti ir neišvardinti, esantys tokiose apgailėtiniuose, pasenusiose pozicijose, pagalvotų apie savo atsakomybę paprastiems Lietuvos žmonėms, pagalvotų ir atgailautų.

Niekas Čekiškės neaptvers kinų siena, neuždės permato-

mo stiklinio kupolo ant jos ir nesukurs šiltadaržio. Nauji gyvenimo vėjai bei jėgos suras kelius į Čekiškę, ir pavėluotas atsidubimas bus skausmingas.

Matyt, neblogas ten gyvenimas, jei po jubiliejaus buvo surengta kviestinių svečių ir Čekiškės "grietinėlių" banketas. Žmonės liūdnei lingavo galvomis, matydami atsiskyrusius nuo liaudies stagnatus, kalbančius vakarykščia kalba, besielgiančius pagal dvigubai pasenusios moralės principus.

A. Bartas

London, Ontario

LIETUVIŠKOS MOKYKLOS atkūrimo reikalu yra šaukiamas tėvų susirinkimas sausio 14, sekmadienį tuoj po Mišių parapijos salėje. Kviečiami dalyvauti visi tėvai, turintys mokyklinio amžiaus vaikų ir gyvenantys Londone ar jo apylinkėse.

1989 m. pirmoji skautų sueiga Klaipėdoj

Sprendžiamas Vyčio likimas

Kun. dr. EUGENIJUS GERULIS

Dėmesio! Svarbu! Gyvename istorinį momentą. Netrukus Lietuvoje bus sprendžiamas Vyčio ir Gedimino stulpų likimas.

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos prezidentas, atsižvelgdamas į visuomenės siūlymus pakeisti Respublikos valstybinę sovietiskai komunistišką herbą (žiūr. Mažoji Lietuviškoji Tarybinė Enciklopedija, 3-448a psl., Vilnius, "Minties" leidykla, 1971), pavedė Lietuvos kultūros ministerijai parengti Respublikos valstybinio herbo – Vyčio ženklo – aprašymą, o Teisingumo ministerijai – valstybinio herbo nuostatus.

Kas krikščioniui kryžius ir Kristaus monogramą, tas lietuviui Vytis ir Gedimino stulpai! Tai svarbiausi mūsų tautos istoriniai simboliai. Jų ateitis dabar priklauso nuo visuomenės balsų.

Todėl mes, visuomenė, privalone reaguoti, atsiliepti lais-kais. Nedelsdami rašykime laik-raščių redakcijoms.

Apie Vyčio kardą ir skydą

Idealistiniai nusiteikę pacifistai yra nepatenkinti Lietuvos valstybiniu herbu Vyčiu, nes čia matome šarvuotą raitelį su iškeltu kardu. Jiems – tai militarizmas. Jie perša vietoje senojo Vyčio sukurti naują herbą (Žiūr. dail. Eriko Varno straipsnį "Komjaunimo Tiesoje" 1989. VIII.19, Vilnius).

Mano nuomone, jei kuri herbo dalis tautai nepriimtina, nepasmerkime viso Vyčio. Tautų valstybiniai herbai nėra nekeičiami, tarytum bažnytinės dogmos. Štai, raudonajai Lenkijai nepatiko savo herbe matyti karūnuotą erelio galvą; jie savo istorinio herbo neišmetė, o tik nuėmė karūną.

Tad ir mes, jei nebeapatinka grumojantis kardas, jo vietoje iškelkime trispalvę vėliavą arba šviečiantį žibintą, deglę, fakelą. Ne kalavijas, o "šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi" (Dr. V. Kudirka). Kardą nešti pritiko su dešine ranka, gi žibintą ar vėliavą galima nešti viena ar kita ranka, todėl nebe-būtų problemos dėl jojimo krypties.

Apie Vyčio detalių istorinę kaitą informacijų randame naujoje A. Nekrošienės knygoje "Iš kur atėjome" ("Šviesa" 1988, Kaunas). Čia E. Gudavi-

čius ir E. Rimša bendrame straipsnyje "Vytis ir Gediminaičių Stulpai" 7-9 psl. rašo, kad laiko tėkmėje "Vytis įvairavo: XVa. raitelis rankoje kartais turėdavo ietį, o ne kalaviją; ne visada kalavijas būdavo iškeltas virš galvos; XVI a. pradžioje pasitaikydavo pavaižduotas raitelis be skydo; jojimo krypties iš pradžių ne labai paisyta".

Kaip matome, herbo detalių pakeitimai nėra "tabu".

Todėl, jei tauta norėtų kardą pakeisti į žibintą ar vėliavą, nebūtų "nuodėmė".

Tenka priminti, kad Šv. Raštas, pasisakydamas prieš militarinį kalaviją (Jono 18:10-11), nesmerkia skydo ar šarvų (Pradž.15:1). Dievo Žodis rekomenduoja Šviesą ir Tiesą! Idomiu šia tema pasiskaitymų rasite Rom.13:12; Efez.6:11-17; 2 Kor.6:7; 1 Tes.5:8; Ješ.59:17; Jn.8:12; 1:4,9; 12:35; 2 Kor.4:6; Efez.5:14; Apr.21:23; 22:5; Ps. 27:1

Visa tai apmąčius, atrodo, būtų logiška, jei vietoje kalavijo mūsų Vytis iškeltų vėliavą arba šviesos ir tiesos žibintą savo tautos labui ir Dievo garbei!

Embleminis ženklas

Šia proga tenka prabilti ir dėl embleminio ženklo, esančio ant Vyčio skydo. Čia matome Jogailos kryžių.

Kyla klausimas: kaip vengriškas Jadvygos ar Jogailos kryžius atsidūrė ant Lietuvos Vyčio skydo?!

Savo reikalams "Jogaila nau-dojo dvigubą kryžių, tik nežinia, ar tai jo nuosava, ar iš žmonos, Vengrijos karaliaus dukters Jadvygos, paimta emblema" (7 psl.).

"1440 m. didžiaisiais Lietuvos kunigaikščiais tapo Jogailaičiai. Jie iš Vyčio skydo išėmė stulpus ir įdėjo dvigubą Jogailos kryžių" (8 psl.).

Kaip matome, senovėje ant "Vyčio" skydo turėjome savus Gediminaičių baltus stulpus! Taip sako XVI a. šaltiniai.

Ar ne laikas Jogailos-Jadvygos kryžių pakeisti, grąžinant Vyčio skydui senuosius Gediminaičių stulpus? O gal tauta norėtų ant skydo matyti Kristaus kryžių?

1988 m. "Minties" leidykla atspausdino puikiausią Vyčio herbo paveikslą, tik gaila – čia pasigendama makšties kalavijui. Žiūr. "Vytis", LKP CK leid. sp. užs. Nr. 2488. Leid. Nr. 476. T.60.000.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Svarbus pranešimas bedarbių draudos reikalu

Kanados vyriausybė pristatė parlamentui visą eilę papildymų, liečiančių bedarbių draudos potvarkius. Šių papildymų tikslas yra patobulinti veikiančius įstatymus ir sudaryti pridėtinių lėšų, reikalingų programoms ir darbų apmokymams tose Kanados vietovėse, kurios neturi ekonominės ateities. Svarbieji pagerinimai liečia tėvų-motinystės priedus ir draudų prailginimą pensininkams virš 65 metų amžiaus.

Įstatymas C-21, parlamente priimtas 1987 m. lapkričio 6 d., yra svarstomas senate ir dar neišgaliojės gruodžio 31 d.

Viename šio įstatymo paragrafe dirbantieji gali būti kvalifikuoti normaliai

bedarbio draudai, išdirbę mažiausiai 10 iki 14 savaičių per praėjusius metus. Šis įstatyminis paragrafas nustoja galios 1990 m. sausio 6 d. Kol potvarkio pakeitimai nėra priimti, prašome laikytis šitokios tvarkos:

Visi, įteikiantieji reguliarius bedarbio pašalpai gauti pareiškimus 1990 m. sausio 7 dieną ar po tos datos turėjo būti dirbę mažiausiai 14 savaičių per praėjusius metus.

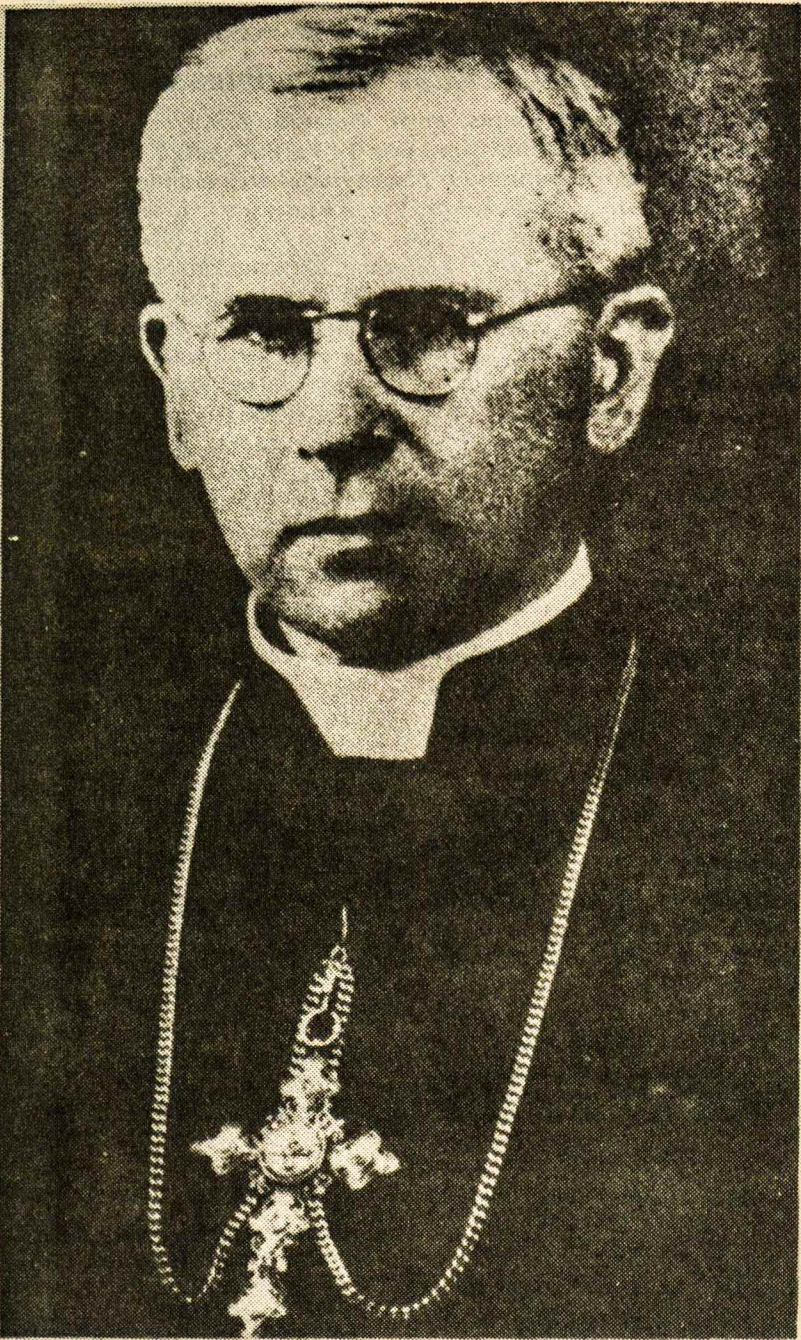
Tuo reikalu norintieji gauti daugiau informacijų prašomi kreiptis į Canada Employment Centre (CEC) šių įstaigų Kanadoje yra daugiau kaip 500. Telefonų numeriai randami telefonų knygos "Federal Government" puslapiuose.

Employment and
Immigration Canada

Emploi et
Immigration Canada

Canada

Telšių vyskupas VINCENTAS BORISEVIČIUS, 1946 m. nukankintas bolševikų

Be kaltės sušaudytas

Žudynės – komunizmo ginklas. Kankinys vyskupas Vincentas Borisevičius tarp dviejų teismų. Nekaltieji keliami iš kapo

Mirties bausmė

Kasantis gilyn ir plačiau nudraskant 72 porevoliucinių metų baigiančius nudžiūti želmėnis, nebesistengiant ką nors nutylėti ar apeiti, į dienos šviesą išverčiamos visų sovietinės sistemos negerovių šaknys. Rimvydas Valatka "Gimtajame krašte", nr. 45 rašo apie Spalio revoliuciją. Tarp visos eilės atviros tiesos ir teisingos nuomonės pareiškimų skaitome: "Kerensko vyriausybė 1917 m. liepos mėnesį įvedė mirties bausmę fronto zonoje. Bolševikai pirmieji pakėlė triukšmą: 'Šalin Kerensko sugrąžinta mirties bausmė!' Tačiau kai po Didžiojo perversmo socialistai paprašė mirties bausmę panaikinti, V. Leninas juos išjuokė. Vien tik čekistai per pirmuosius pusantrų metų po revoliucijos nubaudė mirtimi 8389 žmones". 1922 m. be kaltės buvęs pamerktas mirti Petrapilio metropolitas Veniaminas. Toliau pastebima: "Stalinas gražiai pratęsė ir išvystė tokias leninizmo tradicijas". Šito "gražaus" išvystymo mašinos pateko ir mūsų tauta. Pirmoji trumpalaikė okupacija jau spėjo nukankinti, išžudyti nemažą dalį tautos šviesuolių ir patriotų. Antroji, dar nesibaigianti, okupacija, savo kruviną viesulą neseniai apstabiūsi, pareikalavo milžiniškos ir šurprios duoklės.

Tiesos beišeikant

Atsikvošėję "ką mes padarėm", gal apgaileję, gal patys daugiau teisių gavę, gal susipratę ar atgimę, gal nauji ir jauni postalininio gimimo respublikos vairuotojai ima varžyti senąsias pasmerkusių bylas, ieškoti "kitos" tiesos, reabilituoti kankinius, nuteistuosius, sušaudytus ištremtus "didžiosios tėvynės" išdavikus, bet savosios tėvynės nežinomus šventuosius.

Vyskupas Vincentas Borisevičius jų tarpe. Jis gimė 1887 m. lapkričio 23 d. Vilkaviškio apskr., Paežerių valsčiuje, Bebrininkų kaime. Mokėsi Petrapilio sv. Kotrynos gimnazijoje, Seinų kunigų seminarijoje ir Friburgo universitete Šveicarijoje. 1910 m. išventintas kunigu. Dėl draudžiamos lietuvių literatūros žandarų persekiotas, krėstas. Vikaravo S. Kalvarijoje. Kurį laiką rusų armijai karo kapelionas. 1917 m. suorganizavo lietuvių moksleivių šalpą. Petrapilio lietuvių seimo atstovas. Marijampolės gimnazijos kapelionas, miesto tarybos narys ir

pirmininkas. Seinų kunigų seminarijos profesorius. Vėliau Telšių kurijoje, seminarijos profesorius ir rektorius. Mirus vysk. J. Staugaičiui – Telšių vyskupas. 1947 m. okupantų nužudytas.

Bylų peržiūros

LIC pranešimu, 1989 m. lapkričio 10 d. Vilniuje "teisminė baudžiamųjų bylų kolegija, susidedanti iš pirmininkaujancio J. Burneikio, narių A. Jankausko ir A. Širvydžio, dalyvaujant prokurorui A. Kirjienkai, (...) išklausiusi teismo nario pranešimą, prokurorą, prašantį patenkinti protestą, nutarė: karinio tribunolo nuosprendis neteisėtas ir nepagrįstas". Karinis tribunolas 1946 m. rugpjūčio 28 d. "pagal galiojusio Lietuvos TSR teritorijoje RTFSR BK 58-1A str. "vyskui paskyrė aukščiausiąją bausmę – sušaudyti. Dabar teisminė Vilniaus kolegija nustatė: "Karinio tribunolo išvados, kad V. Borisevičius vadovavo ginkluotai opozicijai, rėmė ją materialiai ir vertė tai daryti Telšių vyskupijos kunigus, slėpė ginkluotos opozicijos dalyvius, aprūpino juos fiktyviais dokumentais, padėjo fašistinės Vokietijos paraštininkams užmegzti ryšį su jos armija, neatitinka faktinių bylos aplinkybių, nes jų nepatvirtina byloje esantys įrodymai (...) V. Borisevičiaus pamokslų, kreipimosi į dvasininkiją ir tikinčiuosius tekstų bei kitos literatūros, karinio tribunolo pripažintos antitarybine, byloje nėra (...) "atsiminimų knygoje buvo kalbama apie TSRS Konstitucijos deklaratyvų pobūdį, tikinčiųjų teisių ir laisvių suvaržymą, dvasininkijos persekiojimą, masinius suėmimus, trėmimus, nekaltų žmonių žudynes bei kitas piktadarybes, įvykdytas Lietuvoje 1940-41 metais. Tokiu būdu juose buvo išsakyta dabar visuotinai pripažintas faktas – tautos genocido vykdymas. Tiesos sakymas negali būti pripažintas nusikaltimu"...

To paties karinio tribunolo kartu su Vyskupu mirties bausmė buvo nuteisti buvęs kunigul Vokietijoje ir Danijoje, Plungės burmistras Eduardas Micevičius ir kun. Pranas Gustaitis. Šešeriems metams nuteista Valerija Valickaitė, trejiems metams Pranas Kaušys.

Lūžis

Nuteistųjų, nužmogintųjų, sušaudytųjų šiandieninė reabilitacija – tai vienas giliausių sovietinės sistemos lūžių. Mask-

Atsisveikinimas su Lietuvos generaliniu konsulu

ANGELIKA SUNGAILIENĖ

Įpusėjęs devyniasdešimt antruosius savo amžiaus metus, 1989 m. lapkričio 3 d. Toronte mirė Lietuvos generalinis konsulas dr. Jonas Žmuidzinas – viena didžiųjų lietuvių išeivijos politinio, tautinio ir kultūrinio gyvenimo asmenybių. Po iškilmingo viešo atsisveikinimo lapkričio 7 d. vakare Lietuvos kankinių šventovėje velionis palaidotas lapkričio 8 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje šalia savo ilgametės gyvenimo draugės, prieš penkis mėnesius mirusios dailininkės Halinos Žmuidzinienės. Paliko sūnų fiziką-matematiką dr. Joną Žmuidziną su žmona Kalifornijoje ir penkis vaikaičius.

Nepriklausomos Lietuvos atstovas ir pilnateisis Toronto konsularinio korpuso narys, jis garsino ir gynė mūsų valstybės suverenumą bylą ir tautos teisę į laisvą politinį apsisprendimą tarptautinėje diplomatijoje šeimoje bei Kanados politikų tarpe. Dvidešimt septynerius metus dalyvavo visuose svarbesniuose lietuvių visuomenės renginiuose, minėjimuose, šventėse, mokyklų užbaigime, suvažiuoimuose. Aukštą ūgio, placių pečių, santūrių judesių ir ramaus žvilgsnio, jau vien tik savo atsilankymu teikė orumo ir iškilmingumo kiekvienai progai.

Jo kalbos, sveikinimai buvo trumpi, kondensuoti ir visuomet turėjo aiškią pagrindinę mintį. Pats būdamas aukštos erudicijos, jis gerbė ir vertino kitą asmenį ir su kiekvienu kalbėjo kaip su sau lygiu. Nesikišo į lietuvių tarpusavio intrigas ar grupių kivičius, o jeigu turėjo nuomonę, tai laikė ją sau. Visus vertino vieno daly, kas tik dirbo lietuvių labui, nesvarbu kokios partijos ar grupės bebūtų. Jis turėjo savotiškai stabilizuojančios įtakos visam lietuviškam gyvenimui.

Gyvenimo kelias

Jonas Žmuidzinas gimė 1898 m. birželio 10 d. Keturvalakiuose, Vilkaviškio apskrityje, pasiturinčio ūkininko šeimoje, iš keturių brolių ir trijų seserų pats jauniausias. Keturvalakių laukai – vieni derlingiausių visose Lietuvoje. Žemė gerai įdirbta, ūkiai pavyzdinai tvarkomi, o ir pats vietovės pavadinimas rodo, kad tai ne

vos bandymai pertvarkos įrankiais visa tai sutaisyti vargu ar bus sėkmingi. Ne įrankių, o naujo žmogaus reikia, to žmogaus tikro dvasinio atgimimo, tokio, kuris stovėtų virš visų naujų konstitucinių paragrafų, virš senų ir naujų partijų, virš visų reformų ir laisvėjimų. Be kaltės išžudyti milijonai šiandien mums kalba apie šitą tiesą. Snk.

trobelninkų apylinkė. Ne vienas ūkininkas pajėgė savo vaikus išsiųsti mokslo siekti ne tik į sostinę, bet ir į užsienį.

Baigęs pradžios mokyklą gimtajame bažnytkaimyje, J. Žmuidzinas Kauno "Saulės" (vėliau pavadintą "Aušros") gimnaziją baigė 1920 metais. Išvykęs studijuoti į Prancūziją, Montpellier universitete 1924-27 m. įsigijo teisių licenciatą ir iki 1929 m. gilinosi politinių mokslų srityje. Grįžęs į Lietuvą, nuo 1930 m. tarnavo užsienio reikalų ministerijoje, o 1932 m. perėjo į diplomatinę tarnybą. Iki 1937 m. buvo Anglijoje, Londono pasiuntinybėje – pradžioje konsulinio skyriaus vedėjas, vėliau I-sis sekretorius. Nuo 1937 m. iki 1940 m. vėl Lietuvoje, Kauno radijofono užsienio spaudos apžvalgos redaktorius.

Bolševikams okupuojant Lietuvą, 1944 m. pasitraukė į Vakarų. Vokietijoje pirminkavo Vangeno lietuvių tremtinių bendruomenei. 1947 m. išvyko su šeima į Angliją ir, pagyvenęs ten trejetą metų, 1951 m. atvyko Kanadon. Kurį laiką Montrealyje buvo Kanados Lietuvių Bendruomenės politinio komiteto pirmininku. Lietuvos konsului Vytautui Gyliai Toronte mirus, 1962 m. paskirtas jo vieton generalinio konsulo titulu. Tose pareigose išbuvo iki pat savo mirties.

1969 m. parašė disertaciją apie Liublino uniją (1569) ir, ją apgynęs Paryžiaus universitete, įsigijo teisių daktaro laipsnį.

Reikšminga asmenybė

J. Žmuidzinas yra mums svarbus kaip plataus masto valstybininkas, teisės mokslininkas, istorinių dokumentų žinovas ir taiklus jų interpretatorius. Jis pagrįstai didžiausią didingą Lietuvos valstybės praeitimi, o II-ji Lietuvos statutą, paskelbtą 1566 m., laikė vienu reikšmingiausių šios rūšies dokumentų visoje Vakarų Europoje. Tokio neturėjo nei to meto Rusija, nei Lenkija, nei Prancūzija.

J. Žmuidzino nuomone, tas teisių kodeksas, apėmęs visas gyvenimo sritis, buvo visos Lietuvos teisinio bei kultūrinio gyvenimo raidos rezultatas, ir jau XVI š. pabaigoje liudijo Lietuvos, kaip suverenos valstybės, politinį subrandimą. Savo doktorato studijų metu jis išvertė šį kodeksą į prancūzų kalbą.

Turėjo rašytojo talentą

Jeigu savo temperamentu ir akademinio pasirušimo J. Žmuidzinas buvo mokslininkas-diplomatas, tai literatūrinę kūrybą, atrodo, jis paliko laisvalaikiui, kaip emocijos atgaivos proteršą. Retas būtų pagalvojęs, kad šis užsidaręs, santūrus diplomatas slepia sa-

vyje puikaus pasakotojo talentą, lakią vaizduotę, subtilų užkrečiantį humorą ir yra taiklus žmonių ir aplinkos stebėtojas. Gaila, kad nedaug rašė; būtų davęs stiprios prozos, kurios mūsų beletristikoje taip trūksta.

Jis išleido tik tris knygas. Novelių rinkinys "Ryto kraujas" (1928) ir poema "Pajūrio himnas" (1931) liks mūsų literatūroje kaip originaliai impresionistiniai gamtos vaizdų stilizavimo pavyzdžiai. "Runcė ir Dandierinas" (1969) – tai lyg ir autobiografinis pasakojimų rinkinys, kur realistiškai detalizuoti kaimo personažai, nuvedami į vėlinių ir monų pasaulį. Pasakojimai perpinti nostalgija nudažytais lyriniais gamtos vaizdais, natūraliu kaimišku humoru ir sodriais dramatiniais epizodais. Vartodamas daugybę esminių kalbos priemonių, jis tobulai valdo sakinį, pilną šviežių žodžių bei išsireikškimų, kurie svetimų vėjų įtakoje iš mūsų kalbos yra seniai pradingę. Įdomiausia, kad šie pasakojimai parašyti gryna, mūsų literatūroje beveik niekur neužtikama, suduvių tarme, kuri rodo, kaip tampriai autorius tebėra suaugęs su savo tėviškės žeme. Negausūs jo raštai verti išsamios studijos ir pakartotinos laidos kaip gražaus stiliaus ir geros prozos pavyzdys.

Teisės pergalė

Su Jono Žmuidzino mirtimi netekome dar vienos tų didžiųjų asmenybių, kurios kūrė Lietuvą, jai gyveno ir dirbo. Gai-

Lietuvos generalinis konsulas Kanadai a.a. dr. JONAS ŽMUIDZINAS

la, kad šis žalių Sūdūvos lygumų sūnus nesulaukė antrojo Lietuvos atgimimo, kuriuo jis šventai tikėjo. Jo politinis credo, pareikštas prieš dvidešimt metų Vasario 16-sios progą, pranašingai pildosi: "... anų dienų lietuvis, tikėdamas teisės pergale prieš smurtą, grin-

dė ir savo politinę viziją labiausiai teise ir istorija ir ne vienu atveju paliudijo, kad jį šis nekelio – teisė laimėjo. Taip ir šiandien, kai Lietuva tebėra pavergta ir jos suvereninė teisės sutryptos, lietuvis čia ir anapus visvien tiki teisės pergale."

Senujų baltų mitologija

Lietuvoje išleistas veikalas anglų kalba

VINCAS VYČINAS

Tai *Norberto Vėliaus*, gerai žinomo Lietuvoje mitologinių darbų autoriaus, veikalas *The World Outlook of the Ancient Balts*, išleistas "Minties" leidyklos Vilniuje. Vertėja Dalią Tekorienė gerai atliko vertimo darbą iš tuo pat vardu autoriaus lietuviško leidinio.

Vėlius, interpretuodamas baltų mitologiją, naudoja rusų mitologais, ypač V. Toporovu. Užuot pateikęs baltų mitologiją visumoje, jis suskirsto ją į tris baltų sritis, su kiekviena jų pasireiškiančia savita mitologija. Vakarų sritį sudaro kuršiai Lietuvoje ir Latvijoje, dalis žemaičių (iki Dubysos), žiemgalių ir vakarų prūsų. Vidurinę sritį sudaro žemaičiai iki Nevėžio, žiemgaliai, dalis sėlių, galindai ir suduviai Prūsijoje. Rytų baltus sudaro aukštaičiai, latgaliai, dūkai ir suvalkiečiai.

Vakarų baltų religija buvo požemio dieviškų galių religija. Pagrindinis jų dievas buvo Patulas. Be to, žymi dievybė čia buvo ir velnias, kuris, galimas dalykas, buvo laikomas tapatingu Patului. "Velnias, pats žymiausias chtoniškas charakteris lietuvių tautosakoje", sako Vėlius, "buvo mirusiųjų ir gyvulių globėjas, ir vienas pačių pagrindinių baltų dievų senovės imitologijoje" (p. 57). Reikšmingiausias vidurio baltų dievas buvo Žemininkas bei Žempatis. Čia buvo apstu ir deivų (Medeina, Lazdona ir kt.). Suduvuose pasižymėjo dievas Pergubris, žemės dievas. Rytų baltų aukščiausias dievas buvo pats Dangus: Dievas-Dangus. Reikšmingas buvo jo valios ir galybės skleidėjas Perkūnas, vadinamas Dievo rykšte (Dieverikiu).

Priklausomai nuo trijų realybės sričių (Požemio, Žemės ir Dangaus) šventumo, atitinkamai šventi buvo realybės elementai, gyvuliai, augalai, žmonių rėda ir jų šventės. Vakarų baltuose šventas buvo vanduo, naktis, mėnulis, žiema. Šventi jų gyvūnai buvo žuvis, rupūžė ir pn.; augalai: spygliuočiai medžiai, daržovės ir pn. Jų rėda buvo tamsi, dažnai juoda, o svarbiausia metų šventė buvo Kūčios, nakties triumfo šventė. Vidurio baltams šventa buvo žemė, aūra su prieblanda, Aušrinė, Ustinš. Šventi jų gyvūnai buvo žemė vaikščiojantys keturkojai, ypač ožkos ir kanopuočiai; žilvičiai su karklais buvo šventi jų medžiai, o ankštiniai – šventi jų lauko pasėliai. Jų rėda buvo dryžuota.

Jie intensyviai šventė Užgavėnes ir derliaus šventę, pavasario ir rudens dienos susiliginimo su naktimi šventes. Rytų baltai garbino ugnį, saulę, dieną, vasarą. Šventi jų gyvūnai buvo paukščiai, o jų šventi medžiai buvo ąžuolas, šermukšnis, uosis ir kt. Šventi jiems buvo javai, ypač rugiai. Jų rėda buvo balta. Su entuziazmu jie šventė vasarvėžio naktį, dienos triumfo šventę.

Dar čia paminėtina, kad vakarų baltai mėgo mįsles (senių išminties atskleidėjas), vidurio baltai – pasakas, pasakojamas suaugusnio amžiaus žmonių, o rytų baltai – dainas. Sekdamas Toporovą, Vėlius pabrėžia Pasaulio medį, kaip vienyjantį visas tris baltų realybės sritis. Ir tikrai Liaudies piešiniai ant kupurų ar ir verpsčių atskleidžia tą medį su žaličiais po jo šaknimis, su gyvuliais ties jo kamieniu, su paukščiais jo šakose. Pasakos, o ypač mįslės ir dainos parodo, kad Pasaulio medžio pakaitalu gali būti gausybė kitų simbolių:

(Nukelta į 7-tą psl.)

PADĖKA

A+ A

dr. JONAS ŽMUIDZINAS,

Lietuvos generalinis konsulas Kanadai, brangus tėvas ir tėvukas, mirė 1989 lapkričio 3, palaidotas lapkričio 8 Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje

Nuoširdi padėka prelatui dr. Pr. Gaidai, Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. J. Staškui, Priskėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kun. V. Braukylai už Rožinį, atsisveikinimo pamaldas, gedulines Mišias, palydėjimą į kapines ir už religines apeigas prie kapo.

Lietuvos diplomatinei tarnybai, Ontario premjerui Hon. David Peterson, Lietuvos konsului H. Lapui ir Ponai, KLB krašto valdybai ir Dauguvos Vanagi padėka už vainikus ir gėles.

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopai ir jos vadovui St. Jokubaičiui dėkojame už garbės sargybą prie velionies karsto ir užuojautą Lietuvos šaulių organizacijos vardu.

Dėkojame Toronto vyrų chorui "Aras", sol. R. Strimaičiui, sol. S. Žiemelytei už giedojimą ir muzikui J. Govėdui už vargonavimą. Ačiū visiems organizacijų atstovams, tariusiems žodį per atsisveikinimo pamaldas.

Dėkojame karsto nešėjams, visiems užprašiusiems Mišias, atsiuntusiems gėles ir išreiškusiems užuojautą žodžiu, raštu ar spaudoje, atsilankiusiems laidotuvių namuose, ir dalyvavusiems laidotuvėse.

Ypatinga padėka dr. S. ir dr. A. Kazlauskams, H. ir G. Lapams, dr. A. Pacevičiui, Al. Pacevičiui, V. Paliuliui, P. G. Stauskams už visokeriopą pagalbą bei velionies lankymą ligoninėje.

Nuoširdi padėka J. Bubulienai už priešpiečių paruošimą ir visoms ponios už pyragus.

Žmuidzinų šeima

Žvejo sodyba prie Kuršių marių

Nuotrauka iš Antano Sutkaus albumo "Neringa"

Nauji duomenys apie Milašų

R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Oskaro Milašiaus penkiasdešimt metų mirties sukaktis buvo paminėta Paryžiuje 1989 m. spalio 14 ir 15 d. Sorbonos universitete sušauktoje konferencijoje tema: "Milašius – šaknys ir tremtis". Taip pat jo veikalai buvo eksponuojami nuo spalio 11 iki 30 "Centre Georges Pompidou" patalpose. Konferenciją ir parodą surengė Milašiaus mylėtojų draugija – "Les amis de Milosz".

Lenko veikalas

Artėjant jo mirties sukaktiui pasirodė du veikalai, kuriuose figūruoja nauji faktai apie O. Milašiaus gyvenimą bei pasirinkimą Lietuvos pilietybės. Žymus vertėjas P. Gaučys pastebėjo 1988 m. Poznanės universitete išleistą knygą "O dawniej i niedawnej Litwie" (Apie seną ir neseną Lietuvą), kurią parašė Juliusz Bardach. Esą šiame veikle iškelta daugelis anksčiau nežinomų duomenų apie Oskaro Milašiaus gyvenimą ir motyvus, kurie paskatino jį pasirinkti Lietuvos pilietybę, nors jis buvo išauklėtas lenkijoje dvasioje ir iki 9 metų amžiaus kalbėjo tik lenkiškai.

Pagal autorių, vienas svarbiausių motyvų buvęs jo tėvo vedybos su žyde (anų laikų lenkai buvę antisemitai). Todėl ne tik Oskaro tėvo brolis su šeima boikotavo Oskaro tėvus, bet ir visa apylinkės bajorija jų vengė. Oskaras tą boikotą skaudžiai išgyvenęs ir piktinosi tokiu lenkų elgesiu. Kitas motyvas buvęs Milašiaus sentimentais Didžiąja Lietuvos kunigaikštyste, kurios ribose buvusi jo tėviškė Čerėja.

Pasirodo, kad Oskaras Milašius apie lietuvius smulkiau patyręs I-jo pasaulinio karo metu dirbdamas Prancūzijos spaudos biure. Vėliau jis susipažino su Lietuvos delegaci-

Senujų baltų...

(Atkelta iš 6-to psl.)

tės, kokia prasme baltų mitologija grindinė priešbaltiškoje mitologijoje.

Didžioji deivė buvo Požemio, Žemės ir Dangaus valdovė: ji buvo mirusiųjų priėmėja ir savo Žemės valdą, jiems paliekanti gyvųjų. Dangaus valdą, teikianti mirusiųjų vėlės Požemio valdovo naują atgimimą. Didžioji deivė buvo ne tik žmonių, bet ir gyvulių, augalų ir net ir daiktų gimimo, mirimo ir atgimimo motina, kuri visus savo "vaikus" gaubė savo motiniška meile. Patriarchinė indoeuropiečių religija tik Dangų laikė pilnai tikrovišku. Dėl to Žemė (Žemyna) tapo jam pavaldi – tapo jo žmona, savo tikroviskumą bei dieviškumą gaudama iš Dievo-Dangaus. Požemio valdovė, aišciuose tapusi Vėliuona, vėliau Vėlinu, o galiausiai Vėlinu, pasidarė Dangaus priešingybė – prarado savo tikroviskumą ir tapo demonu. Dievas-Dangus viską gaubė ne meile, bet galybe.

Priklausomai nuo to, kurią priešindoeuropietiską pakopą išlaikė kiekviena iš trijų baltų sričių, jos religijoje išgalejo atitinkamos dievybės ir šventomis tapo atitinkamos realijos bei būtybės (gyvuliai, augalai, daiktai).

Rašytojas OSKARAS MILAŠIUS

jos Paryžiuje nariais, kurie jį prikalbino talkinti Lietuvos byloje. Jis išbuvęs 6 metus Lietuvos atstovu Paryžiuje, kur atsisakė pakėlimo į pasiuntinio laipsnį ir tenkinosi Charge d'affaires titulu. Pasitraukęs į pensiją, jis buvo paskirtas ministeriu prezidentu, o Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-filosofijos fakultetas jam suteikė garbės daktaro titulą.

Giminaičio veikalas

Antras naujas šaltinis apie Oskaro Milašiaus gyvenimą yra aptariamas Milašiaus mylėtojų draugijos leidinyje ("Châliers de l'Association" nr. 27). Straipsnyje "Patikslinimai apie Milašiaus kilmę" autorius Pierre Garnier cituoja ištrauką iš Česlovo Milašiaus (Milos) veikalą "L'immoralité de l'Art" ("Meno moralumas", vertimas iš lenkų ir prancūzų kalba išleistas 1988 m. Paryžiuje). Savo knygoje Č. Milašius nagrinėja savo giminaičio Oskaro Milašiaus žymiuosius eilėraščius ("H" ir "Symphonie de Novembre" – "Lapkričio simfonija"), išskeldamas patirtus sunkumus, verčiant juos iš prancūzų kalbos. Pagal jį, O. Milašiaus poezija esanti pasenusi, o jos dvilypė poetika (dekadentizmo ir romantizmo krizės) yra įmanoma tik prancūzų kalba. Jai būdinga vaizdų ir simbolių asimiliacija kitomis kalbomis sudarytų disonansą. Net prancūzų kalba, teigia Č. Milašius, ši poezija būdinga savo svetimumu, ypač 20-tojo šimtmečio dvasiai.

Oskaro Milašiaus poezija prancūzų kalba esanti jo visapusiško tremties jausmo išraiška. Č. Milašius pabrėžia Oskaro abejingumą ne tik savo paties poezijai, bet ir Prancūzijai, ir Lenkijai, ir Lietuvai. Nagrinėdamas tautiškumo jausmus, jis tvirtina, kad prieš I-jo pasaulinio karo galą ta sąvoka D. Lietuvos kunigaikštystėje dar buvo labai neaiški. Tų laikų Lietuva buvusi didelė, bet tik dalis iš tikrųjų "etniškai" lietuviška, nes nemažai buvo apgyvendinta gudų. Tas neaiškumas paveikė ir Milašių šeimą, kurios viena šaka įsikūniję Gudijoje, o kita – pačioje Lietuvoje.

Toliau Č. Milašius teigia, jog O. Milašius tikrai nėra kilęs iš Lusatijos didžiūnų – tai eanti tik jo šeimos legenda. Autorius pateikia vieną O. Milašiaus kilmės versiją, kurią paremia ir tuometinės politinės aplinkybės. Kai caristinė valdžia grasino Sapiegai turto atėmimu, šis savo žemes "pardavė" Juozapui Milašiui ir kitam administratoriui Ni-

toslavskui. Juozapo Milašiaus sūnūs tad paveldėjo po didžiulį žemės plotą – Drują, prie Dauguvos (Dvinos) upės, ir Čerėją, netoli Rusijos ir Gudijos sienų. Č. Milašius konstatuoja, kad jisai pats, gimęs Lietuvoje, turi rimtesnį pagrindą save laikyti lietuviu, negu O. Milašius, gimęs Čerėjoje.

O Milašius, Vladislavo Milašiaus ir Marijos Rosenthal sūnus, buvo paskutinis ir vienintelis savo giminės, t.y. Čerėjos Milašių, palikuonis. Su Drujos pusbroliais santykiai buvo blogi, pasižymėję nuolatinio šmeižimu Oskaro šeimos, gandų skleidimu apie tėvų ecentriškumą.

Savo veikale Č. Milašius taip pat pabrėžia Oskaro atolūžį nuo praeities, teigdamas, kad jo vienšia vaikystė glūdi jo raštyje ir kad jis tikrąja žodžio prasme *niekur* nerado savęs. Iki 1918 jis jautė, kaip ir dažnas buvusių dvarininkų šeimų narys, abejingumą dėl savo tautybės. Jis pats tarėsi esąs lenkas... bet ir lietuvis. Pagaliau pasirinko Lietuvos pilietybę, o diplomatiniais santykiams tarp Lenkijos ir Lietuvos nutrukus iki 1937 metų, Oskaras Milašius negalėjo aplankyti net savo mirštančios motinos. Oficialiuose lenkų sluoksniuose jis buvo laikomas kone išdaviku, todėl, kad pasiryžė remti Lietuvos reikalus.

Šioje knygoje Č. Milašius nagrinėja ir O. Milašiaus poezijos rinkinį, išleistą lenkų poetės Ostrowskos 1919 m. Poznaneje.

Pasisakymas spaudoje

Č. Milašius, grįždamas 1989 m. iš Lenkijos Amerikon, buvo sustojęs Paryžiuje, kur kalbėjosi su "Le Nouvel Observateur" bendradarbiais 1989 m. lapkričio 16-22 d. d. I klausimą apie Vidurio Europos ateitį jie taip atsakė:

"Idealinėje plotmėje aš esu šalininkas vidurinės Europos federacijos, apimančios plotus nuo Baltijos iki Adriatikos jūros. Tai utopinė svajonė ir kartu lengvos problemos suprasdinimas bei techniškas patogumas. Tos šalys pvz. turi bendrą architektūrinę kultūrą. Vidurio Europa – tai barokas. Taip pat mes turime bendrą patirtį tragiškos praeities – kovų bei invazijų: iš pietų veržėsi turkai, iš šiaurės – rusai, iš vakarų – vokiečiai. Nacionalizmai sudarkė tą gražų audinį. Pvz. kas liko iš buvusios Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės, kurios pavyzdinė ekonomija galėtų būti lyginama su dabartine Danija? Ten gyvena kartu daug tautybių kultūrinėje įtampoje. Išmintis sako, kad ją reikia švelninti, nes lengvai gali tapti konfliktu: baltiečių kalbos nėra slaviškos. Lietuvoje inteligentija kalbėjo lenkiškai, kaip pvz. Suomijoje ji kalbėjo švedškai. Ši paini būklė kiekvieno momento gali būti užnuodyta konservatyviu jėgų. Aš tai pastebėjau ten lankydamasis. Ypač nereikėtų keisti žemėlapių, o rasti 'modus vivendi' mažumų problemai. Tai sakau gerai žinodamas esamą būklę, nes aš tapau Lenkijos piliečiu tik susidėjusių aplinkybių dėka; buvau panašioje būklėje, kaip ir tolimas mano giminaitis Oskaras Milašius – lietuvis poetas, rašantis svetimą kalbą. Pastebėkite, jam buvo lengviau – jo kalba buvo prancūzų..."

"Kad Lietuva neišsivaikščiota"

Lietuvos kunigo poezijos rinkinys, išleistas Čikagoje

A. TYRŪOLIS

Šiuo pavadinimu šimet "Ateities" literatūros fondas išleido Lietuvoje gyvenančio kun. Ričardo Mikutavičiaus poezijos knygą, skirtą Kristijono Donelaičio 275 metų gimimo sukakčiai paminėti. Autorius, gimęs 1935 m. Kaune ir baigęs Kauno kunigų seminariją 1958 m., šiuo metu yra Vytauto D. šventovės rektorius Kaune, ne per seniai lankėsis Amerikoje. Panašius poezijos ciklus Maironiui ir kun. Ant. Mackevičiui, sukilimo dalyviui, pagerbti buvo paskelbęs "Aidų" žurnale. Jo poeziją ruošiamasi išleisti ir Lietuvoje.

Šios knygos aplanke sakoma, kad tai "neįprastų eilėraščių knyga jos braižo ir visos struktūros prasme. Yra čia tik vienas ištisas kalbėjimas apie Donelaitį, apie jo būrus, apie lietuvių kalbos ir Lietuvos išlikimą. Visa knygos struktūra yra kone koncertinio plano žodinės variacijos". Iš tikrųjų tai nuosirdžios pastangos atsiųsti Kristijonui Donelaičiui, kur apstu hermetinės abstrakcijos, kuri su negausiais, nors ir būdingais, įvaizdžiais nesiibrauna betarpiškai į jausminį impulsą. Kas atskleidžiama, atskleidžiama daugiau nuojauta, praities prisiminimais, alizijomis.

Laisvas eiliavimas čia vis dėlto jungiamas į gana įvairiopai išdėstytas strofas. Autorius ypatingu poetiniu priemoniu nesivaiško: jam, berods, svarbiau išdėstyti, kad ir ne tokiais jau stilingais žodžiais, daugiau minties negu jausmo proveržį. Tai žvilgsnis į donelaitiškąją praeitį, jo svarbą mūsų laikams, norint išlaikyti lietuviškąjį identitetą, t.y., kad "Lietuva neišsivaikščiota".

Bene pats svarbiausias to "neišsivaikščiavimo" laidas yra kalba, kurią autorius ne kartą rašo didžiąja raide. Tai kalbai buvo pavojaus jau ir Donelaičio meto Lietuvoje:

mane atranda Būro akys,
išikabinusi laikosi Kalbos
skriauda,
skundžiasi likimai... (p.8).

Autorius įžiūri Apvaizdos pagalbą "išvesti Kalbą tarp mirėjų", ir tą uždavinį vykdyti buvę "liepta Kristijonui".

Be abejonės, Donelaičiui, savo "Metus" rašiusiam vokieškos aplinkos įtakoje, taikomi ir šie žodžiai:

savos
šventos
kalbos
išdaviku
nebūsiu!

Donelaičio "Metų" kalba yra lyg "išskaptuota į žiemkenti", t.y. javą, kuris nemirs ir než

derlių būsimais amžiais. Eilėraštyje "įsiliek" su meile ir pagarba (kurių taip jau ima trūkti!) prabylama apie seniausiąją pasaulį tebegyvą kalbą:

ant mūsų dangaus
sudėta skambi ir turtinga,
ant plakamų nugarų nešama –
ateik ir sueik į raštą! (p.23).

Nors kartais ir suima baimė, kad ar jo (t.y. būro) žodis išliks, bet vėl guodžiamasi, kad lietuvių kalba nežus, nes "tiek kas daug" (ir iš tiesų įvairiom savo formom tai pati turtingiausia pasaulio kalba). Dėl to ji yra "didybė mūsų". Kol išliks Donelaitis savo kalbos "kantrybėje ir dosnume", tol gyvens ir lietuvių tauta.

Donelaičio kalbos motyvo išryškinimas ir bus bene svarbiausia šių variacijų tema. Jei Donelaitis būtų rašęs vokiškai, jis būtų priklausęs vokiečių literatūrai ir jį būtų dėję pradarę, kaip Adomą Mickevičių ar ne vieną kitą ano meto autorių, prisiėmusį svetimą kalbą. Gal ne tiek už kūrybinį talentą, kiek už lietuvių kalbą lietuvių tauta bus amžiais dėkinga Donelaičiui.

Nors šiose variacijose poetinių priemonių ne per gausu, bet kai kurios autoriui gana būdingos, kaip pvz. saldabandė ruginė, atgniauzta būro ranka, pamaldų šventikiems, šiltas baudžiavos juodžemis ir kt., nors pasitaiko ir mažiau būdingų, kaip atidunda dienos našta, kasdienybės šviesybė, buvai šviesiau ir kt.

Hermetinė ar šiaip jau kuri slaptesnė mintis ima ryškėti geriau išsikačius į tekstą ir bandant suvokti jo apčiuopiamą reikšmę. Tad reiks tam tikro atsidėjimo ir pakantos skaitant perprasti tam, kas išreikšta kitaip nei įprasta. Šiaip ar taip šiom variacijom bus vertingai pasitarnauta donelaitikai ir mūsų didžiojo rašytojo sukakties prisiminimai.

Meniška knygą apipavidalino dail. K. Bagdonas skulptūros "Donelaičio" nuotraukine grafika viršely ir aplanke, kuriame yra taip pat autoriaus atvaizdas ir autografas. Knygos mecenatas – dr. Alb. Šmulskis.

Ričardas Mikutavičius, KAD LIETUVA NEIŠSIVAIKŠČIOTA. Variacijos donelaitine tema. "Ateities" literatūros fondas. Čikaga. 1989 m., 63 p. Kaina – 5 dol.

Atsiūsta paminėti

ANNEBERGO LAPELIS. Nr. 20. Redakcija: A. Hermanas, A. Lepa, E. Liepa. Leidžia: Baltiečių krikščionių sąjungos lietuvių sekcija. Spausdino: Druckerei Roloff, 6800 Mannheim.

Dail. PRANAS GASPARONIS, nupiešęs titulinį lapą ir viršelį penktajai Los Angeles Dailių menų klubo knygai Nuotr. A. Gustaičio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Daivos Mongirdaitės, lyrinio soprano, koncertą 89.X.19 surengė viešoji Cambridge biblioteka prie Bostono. Koncerto pranešėja buvo pakviesta Elena Vasyliūnienė, klausytojus supažindinusi su sol. D. Mongirdaitės ir jos atliekamais kūriniais. Programon buvo įtrauktos ir dvi lietuviškos dainos: Juozo Tallat-Kelpšos "Mano sieloj šiandien šventė", Stasio Šimkaus "Pamylėjau vakar".

Rašytojas ir poetas Petras Babickas, slegiamas sunkios senatvės, tebėra gyvas Brazilijoje. Ten jis po ilgų kelionių įsikūrė pokaryje. 1950-65 m. dirbo kultūros skyriaus vedėju ir spaudos atstovu Lietuvos pasiuntinybėje. Žinių apie dabartinį jo gyvenimą pateikia Sao Paulo mieste leidžiamas savaitraštukas "Mūsų Lietuva". Mat 1989 m. spalio 30 d. P. Babicką Duque de Caxias mieste aplanke keturi lietuviai: jo bičiulis Juozas Miliauskas, kun. Petras Urbaitis, OFM, svečiai iš Lietuvos – gydytojas Algirdas Baltuškevičius ir mokytoja Stasė Tamošaitienė. Aštuoniasdešimt šešerių metų sulaukęs P. Babickas ten turi varginą namelį, iš kurio jau treji metai neiškelia kojos, bet kitur nenori persikelti. Dr. A. Baltuškevičius, patikrinęs liguisto P. Babicko sveikatą, rado tvirtą širdį, bet labai nusilpusias kojas. P. Babickui mėnesinė \$100 auka reguliariai padeda Lietuvos dukterų draugija Čikagoje. Tos pagalbos įteikimu ilgus metus rūpinosi dabar jau miręs advokatas Jonas Ernestas Petraitis, jį pakeičęs advokatas Antanas Gaulia, o šiuo metu rūpinasi inž. Aleksandras Valavičius. Liguistą P. Babicką dabar kas mėnesį išpareigojo apkalnytį J. Miliauskas, įteikiantis Brazilijos lietuvių sąjungos Sao Paule parūpintą auką.

Prieš Kalėdas Australijoje viešėjo su valdžios kvietimu iš Lietuvos atvykęs Liaudies muzikos teatro grupės etnografinis ansamblis. Tą grupę Lietuvos liaudies buities muziejyje Rumšiškės suorganizavo choro dirigentas ir spektaklių rež. Povilas Mataitis, dabartinis meno vadovas. Spektakliuose scenografija ir drabužių eskizai jam talkina jo žmona dail. Dalia Mataitienė. Australijon atskrido septyniolika ansamblių, kuriuos globojo ir koncertais rūpinosi kvietėjai. Lietuviai iš anksto nebuvo painformuoti, koncertai vyko australų salėse, nors didelę žiūrovų dalį Sidnyje (Sidney) ir Melburne sudarė lietuviai. Ten jiems pavyko suorganizuoti ir atskirus susitikimus su Lietuvos varda Australijoje garsinančiais ansambliciais. Pirmojoje koncertų dalyje skambėjo etnografinės aukštaičių, žemaičių, džiukų dainos, instrumentinės, dainuojamos ir šokamos sutartinės. Antroji dalis buvo skirta senoviniams šokiams ir žaidimams, kurie lietuviams priminė senojo kaimo vakarus. Susitikimuose su lietuvišiais improvizaciją pianinu atlikdavo ir Lietuvos kultūros ministerio pavaduotojas kompozitorius Giedrius Kuprevičius, kompozitoriaus ir pianisto Viktoro Kuprevičiaus sūnus.

Ohio lietuvių gydytojų draugija Klivlande kasmet paskiria \$1.000 kultūrinę premiją šios valstijos nusipelnusiems lietuviams. Jau XXXIII-ji 1989 m. premija buvo paskirta Liudui ir Aleksandrui Sagiams už jų įsteigtą ir išugdytą "Grandinėle", kuriai jiedu atidavė trisdešimt šešerius nenuilstančio darbo metus. Premija įteikta Ohio lietuvių gydytojų draugijos metiniame posėdyje 1989 m. lapkričio 12 d. Lietuvių namuose Klivlande. Pirmiausia dvejų metų kadencijai buvo perrinkta valdyba, kurion įsigiję: dr. V. Maurutis, dr. J. Šonta, dr. D. Degėsys, dr. A. Skrinska ir dr. N. Juskenienė. Tada prasidėjo tradiciniai pietūs laureatams, gydytojams ir svečiams. Premijos paskyrimo aktą perskaitė vicepirm. dr. Algis Skrinska, laureato Liudo ir Aleksandro Sagių nuopelnus apibūdino sekr. dr. Dainius Degėsys, premiją įteikė išd. dr. Vytautas Maurutis. Per abiejų Sagių rankas "Grandinėleje" perėjo apie 600 lietuvių jaunuolių, kuriais jie rūpinosi kaip savo vaikus, ugdydami meilę lietuviškam šokiui ir tautai. Liudas ruošė naujas "Grandinėlės" programas. Aleksandra tvarkė administracinius reikalus. JAV LB kultūros taryba jiems savo premiją paskyrė 1983 m. Klivlando miestas Aleksandrui ir Liudui Sagiams amžiaus septynišiasdešimtmečio progomis yra suteikęs garbės narių vardus.

Dailės parodų rūmai vilniečius pakvietė į Marijampolės dailininkų darbų parodą. Apie 30 profesionalių dailininkų ir liaudies meistrų jungia prieš trejetą metų Marijampolėje įsteigtas "Atikos" klubas. Jo nariai vilniečiams atvežė daugiau kaip šimtą tapybos, grafikos, skulptūros darbų, pynimų, karpinių ir juvelyrinių dirbinių. "Atikos" klubas Gedimino gatvėje daugeliui narių yra tapęs kūrybinėmis dirbtuvėmis. Marijampolės dailininkai dalyvauja įvairiose parodose, kasmet išjungia į tradicines Talino senamiesčio šventes.

Lietuvos blaivybės draugijos vysk. M. Valančiaus grožinės literatūros ir publicistikos 1989 m. konkurso rezultatai buvo paskelbti prieš Kalėdas. Grožinės literatūros tūkstančio rublių premija paskirta Kaziiui Sajai už jo pjesę "Žemaičių piemuot", pastatytą Klaipėdos dramos teatre. Šią premiją K. Saja atidavė "Caritas" draugijai. Pirmąja 450 rb. publicistikos premija įvertintas "Blaivybės aušroje" paskelbtas vysk. Antano Vaičiaus pamokslas "Pasakyta garsiai, pasakyta tai, ką reikėjo pasakyti". Kiti premijas laimėję rašiniai taip pat buvo paskelbti Lietuvos spaudoje. Trys antrosios publicistikos premijos po 250 rb. paskirtos – gydytoji narkologui Algirdui Mikalkevičiui, kultūros švietimo darbuotojui Alfonsui Čekauskui, sociologui Stasiui Šinkūniui, keturios trečiosios premijos po 150 rb. – aktorius Česloviui Stoniui, žurnalistui Arnoldui Čaikovskui, sociologui Vytautui Žemguliui ir filosofui Algirdui Gaizčiui.

Aštuntąjį Stasio Šimkaus konkursą mišriems, vyrų ir moterų chorams Klaipėdoje surengė chorinė bendrija "Aukuras" ir Klaipėdos kultūros skyrius. Konkursan įsigiję devyni mišrūs, keturi vyrų ir trys moterų chorai. Vertintojų komisija, vadovaujama Liongino Abariaus, laureatų vardus suteikė pirmosios vietos laimėtojams: Klaipėdos mokytojų namų mišriam liaudies chorui "Gilija" (vadovas R. Songaila), Vilniaus miesto liaudies chorui "Vytis" (vadovas T. Šumskas) ir Kaucho miesto kameriniam moterų chorui (vadovas V. Masevičius). Mišrų chorų II laipsnio diplomus įteiktas E. Kaniausko vadovaujamam Kauno televizinės technikos gamybinio susivienijimo "Šilėlis" kameriniam chorui, laimėjusiam antrąją vietą ir specialią prizą už geriausią Stasio Šimkaus privalomos dainos "Mes padainuosim" atlikimą. Choroinės dainos "Aukuras" prizą už geriausią atliktą dabartinio lietuvių kompozitoriaus kūrinių chorui "Leliūmai" laimėjo Vidmanto Bartolio daina "Tėvynė". Šiam chorui taigpi įteiktas ir Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų prizas už vertingiausią konkurso repertuarą.

Dokumentinį valandos ir 20 minučių ilgio filmą "Dar syk! Lietuva!" sukūrė pats scenarijų parašęs rež. Edmundas Zubavičius, pavadinimui pasirinkęs poeto Justino Marcinkevičiaus trijų dalių giesmės "Mažvydas" baiginius žodžius. Filmo operatorius – Romas Damulis. Rež. E. Zubavičius į šį filmą įjungė pagrindinius atgimtančios Lietuvos vaizdus – didžiuosius mitingus, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio steigiamąjį suvažiavimą, Vilniaus arkikatedros atšventinimą, tremtinių palaikų parsivežimą iš Sibiro. Dokumentinį filmą "Dar syk! Lietuva!" papildė rež. E. Zubavičiaus pokalbiai su paskutiniu nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministru Juozu Urbšiu, Klepočių kaimo tragedijos liudininkais, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikėjais, paprastais lietuviško kaimo darbuoliais. Filmas baigiamas sujungtų baltiečių rankų nutiestu simboliniu Baltijos keliu. Savo tikslus rež. E. Zubavičius atskleidė žurnalistei Vidai Petrauskaitė: "Šiuo filmu aš noriu parodyti, kad mes, lietuviai, esame taiki, civilizuota, kultūringa, bet nenuolanki tauta. Ir žodį – Lietuva – kartojam kaip savo žemės, savo valstybės, savo Tėvynės vardą". Filmą rodyti kino teatruose priėmė Sovietų Sąjungos kinematografijos komitetas. Šiam tikslui bus gaminamos lietuviško filmo rusiško varianto kopijos. Lietuvos kino studija, nelaikdama tų oficialių kopijų, vieną paruošė pati, kad filmą "Dar syk! Lietuva!" jau dabar būtų galima rodyti Sovietų Sąjungos liaudies deputatams. Ruošiamas ir filmo vertimas į anglų kalbą.

V. Kst.

Iš Lietuvos

Kornelijus Platelis

Kruvinos Mišios

Poema

I

Šioj šaly per daug netikėjimo!
Tvankioje laukų tyloje
Stena gimdyvė žemė,
Ir pilkšmėgiai žmonės meldžiasi jai, ir Dievas
Jų nebemoka paguosti.
Šioj šaly per daug neteisingo tikėjimo:
Jie glosto varpų akuotus
Kaip Viešpaties stalo staltiesę,
Jie vaikšto po savo laukus
Kaip po bažnyčios šventorių.
Jų sielos guli ant žemės apsunkusios
Patrimpo drėgme, Pergubiaus syvais,
Jose ugnis taip giliai susijungusi
Su vandeniu, kad neatspindi
Viešpaties veido – tarp maldų
Užakęs šaltinis.

Jų džiaugsmas –
Tai bulvių augimo ir javo brendimo džiaugsmas,
Jų dainos
Žemės pulso ritmu ištinkinti
Ramybę bei nuolankumą.
Išsprogusios akys gimdyvės atspindi saulę.

Bet yra didesnė galybė už žemę – Dievas
Ir dar viena nemaža galybė – sėtonas.
Aukščiausias gyvena bažnyčioje, puolęs angelas –
Valdžios namuose ir smuklėse.
Tėvas yra danguje, o bažnyčioje Jėzus –
Nemūšiško veido vyras, prikaltas ant kryžiaus,
Motina Jo – Marija, nemūšiško veido moteris,
Taip mūšiška laikanti kūdikėlį ant rankų.
Ir šventa Dvasia plevėna bažnyčioj, bet niekas
Jos dar nėra regėjęs.

Sėtonas visur kitur šeiminingas, net Peterburge
Stovi už caro sosto ir duoda į ausį "sovietus".
Mūsų pavietė jis kalba rusiškai, keikiasi,
Ima kyšius bei mokesčius, baudžia, gauda rekrūtus.
Čia jo viešpatystė, čia jis daro ką nori,
Tik į bažnyčios šventorių vengia įkelti koją.
Klebonas sako: kas Dievo – Dievui, kas ciesoriaus –
Ciesiorui, – taip pat į ano viešpatystę irgi nekeldamas kojos.
Saulė gelsvina varpas, po žemėm augina bulves.

II

Bet kunigas Mackevičius pasako pamokslą, nusivelka
Sutaną ir prisisėga kardą: yra
Kantrybei riba, nuolankumui ir pasityčiojimui.
Kol gyvena žmogus, jis turi kelią pas Dievą.
Bet jei žmogų paverčia gyvuliu, atima ir jo kelią.
O tada nebelieka prasmės gyventi.
Tada žmogus privalo pakilti prieš galią sėtono
Net su ginklu rankose.
Net su dalgiu ar kirviu rankose.
Nes žuvęs kovoj žmogus nepraranda sielos,
O virtęs gyvuliu jos netenka amžiams.
Kova už sielą yra kova už gyvybę,
O kova už gyvybę – tai kova už žemę.

Todėl kunigas Mackevičius nulipa iš sakyklos,
Vedamas artimo meilės, kuri nesibaigia
Nuolankumo mokslu, ir sėda ant žirgo.
Todėl paskui jį patraukia
Žemei meldęsi žmonės.
Todėl teisingas tikėjimas pakelia kardą
ir neteisingas tikėjimas pakelia dalgį,
Ir jie abu pasuka prieš sėtono raitelius.

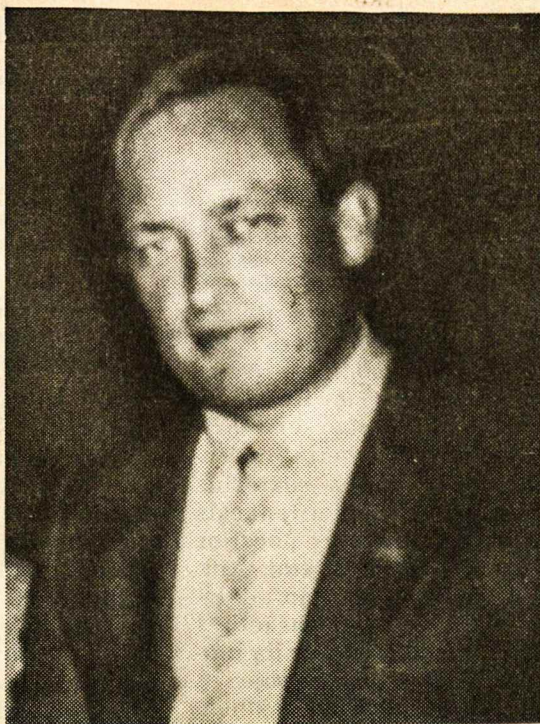
III

Tėvas kiekvieną akimirka gimdo Kristų
Mūsų sielose, kaip sako Meisteris Eckhartas,
Tveria pasaulį. Todėl kiekviena akimirka
Yra pradžia ir taša.
Ir galas? Mirtis šiais metais šienauja
Lietuvos laukuose. Apokalipsės kazokai
Lekia kardais mojuodami ir kerta mūsų galvas,
Ir krinta nuo mūsų ginklų,
Nes patys yra iš mėsos ir kraujo,
Nors tikriausiai neturi sielų.

Bet jei yra galas, yra laikina
Antikristo pergalė –
Maža kiekvieno mūsų mirties agonija,
Kai nuo kūno skiriasi siela, ir kūnas baisiausiai kenčia,
Ir bando įtikinti sielą,
Kad ši negyvens be jo, trūnys kapų tyloje.

Kūnas – tai tas Apokalipsės raitelis,
Puolantis žemę – sąmonę,
O siela – Kristus laukia savo akimirkos,
Ir jeigu sąmonė siela, raiteliai krinta ant žemės
Paplūdę juodais kraujais.
Jie nusiubia nesielos sritis ir dingsta pragaro žiotyse.
O jeigu sąmonė kūnas, ten ir visi baisumai –
Raiteliai ir skėriai, ir dangus, ugnimi prapliumpantis.
O jeigu sąmonė žemė su savo rimtim ir kantrybe?
Tai tada liūdesys begalinis ją gaubia
Poezijos įkapėm.

Bet pasibaigia mirimas
Ramybe ir laisve,
Kai žmonės atgauna sielas,
Kai jų kardai ir dalgiai
Rūdija pašventintoj žemėj,
Ir tęsiasi bažnyčios šventorius
Per visą gimdyvės kūną.

Poetas KORNELIJUS PLATELIS

IV

Šianakt Kražiuose kruvinos Mišios,
Vietinė Apokalipsė. Ištroškusios kraujo dvasios
Plaka sparnais nuo ryto miestelio orą.
Juodas mirties vėjas švilpia šventoriaus medžiuose.
Žmonės sutinka raitelių vadą, Kauno gubernatorių
Klingenbergą, atėjusį naktį užantspauduoti
Bažnyčios, sutinka su kryžiumi ir carų portretais,
Apkaišytais dirbtinėmis gėlėmis,
Ir nuolankiai prašo palikti ramybėje
Jų bažnyčią ir vienuolyną. Gubernatorius liepia policininkams
Atimti savo šventuosius ir išvaikyti žmones.
Užverda kova ir tęsiasi visą naktį.
Kunigas nori išnešti švenčiausiąjį, bet žmonės neleidžia.
Prieš rytą angelas sulaužo pirmąjį antspaudą –
Komunijos paplotėlį, kurį jie prašo
Pakeisti Kristaus kūnu, ir šliūkšteli
Ant grindų vyną, kurį jie prašo
Pakeisti Kristaus krauju...

Apokalipsės kazokai įlekia į šventorių
Iškėlę kardus ir puola bažnyčios gynėjus.
Kardai ir ietys prieš akmenis, pagalius, spragilus.
Vyras kovoja kaip liūtas, jiems talkina moterys.
Bet raitelių trys eskadronai ir dar legionų daugybė.
Ir jiems ši žemė duota.
Idant būtų pakeistas vynas.
Laisvės dvasios, minties, žmogiškos savivarbos
Ir teisingumo vynas.
Šių kankinių krauju, kuris kaip ir Kristaus kraujas
Liesis per amžius Kražių bažnyčios grindim.
Idant ištvirtintų nauja sandora
Tarp bažnyčios ir žemės.
Tarp tikėjimo palaimos ir pasaulietinio gyvenimo...
Kitus nuštimia į ledinę upę
Tartum krikštui, o dar kitus suima
Ir plaka rimbais, ir tyčiojasi.
Ir meta burtą dėl jų gyvybių.

Už tą pačią sandorą
Kaune karia kunigą Mackevičių
Muravjovas korikas.
Ir dabar Lietuvos istorijoje
Stovi 1863 metų sukilimo kryžius
Ir Kražių skerdynių kryžius.
Ir visas Kryžių kalnas XX amžiaus kryžių.
Ir kerta kazoko kardu kiekvieną sąmonę.
Keliantį mūsų istoriją,
Kerta gimdyvę žemę, jos senuosius dievus,
Bejėgiškumą ir neviltį, beprasmybę ir mirtį.

V

Ir nuo to kardo kirčio
Žaizda atsiveria sąmonėje,
Pro kurią sueina į sielą
Tautos kankiniai ir didvyriai.
Kražių bažnyčios gynėjai, suklaupe šventoriuje,
Kunigas Mackevičius, išeinantis iš bažnyčios,
Kvepia laisvės ir dvasios stiprybės vėju,
Kurio labiausiai bijo Tėvynės priešų istorikai.
Todėl jie taip uoliai stengiasi
Apsaugoti mus nuo tiesos, uždaryti
Nekaltoje kūdikystėje kadaise galingą tautą,
Priversti užmiršti savuosius didvyrius,
Užmiršti žmogaus paveikslą istorijoje.
O žmogus be istorijos nepriklauso tautai,
Jame praeitis neaidi ir ateitis negimsta,
Jį neša srovė kaip nukritusį medžio lapą,
Kol nugramzdina į dugną.
Jis žemėj palieka sėklą, palaikus, pėdsakus,
Bet nepalieka pavyzdžio ar pavidalo,
Galinčio pasikartoti
Bent jo palikuonio sieloje.

XIX amžius baigiasi. Tai palyginti
Žmoniškas amžius, lengvai karščiuojantis istorizmu
Ir evoliucijos idėjom,
Dar neapimtas žygio į ateitį epidemijos.
Kuri greitai išplis pasaulyje
Įvairiausiais pavidalais
Ir taps žygiu į Niekur.

Moterys plauna kraują
Nuo bažnyčios grindų ir sienų,
Išniekintos moterys plauna
Kraują nuo savo šlaunų,
Barsto šventorių smėliu,
Laidoja mirusius.
Sočios pragaro dvasios
Plaka plėvėtai sparnais istorijos orą,
Kildamos paskui kazokus
Į mūsų amžių.

Vilniečiai dainavo Anglijos Boltone

HENRIKAS VAINIKIS

1989 m. spalio 20-29 d.d. Vilniaus Politechnikumo vyrų choras buvo atvykęs į šiaurės vakarų Angliją, Boltoną. Tai nedidelis (160 tūkstančių gyventojų) miestas apie 20 km į šiaurę nuo Mančesterio. Lietuvių čia gyvena labai mažai.

Vilniaus chorą pakvietė Boltono Muzikos centras (Bolton Music Centre), o finansiskai parėmė miesto valdyba. Choristai ir jų palydovai buvo apgyvendinti anglų šeimose, kurios juos globojo ir beveik visą laiką maitino.

Boltono miesto rotušės salėje įvyko pirmasis jaunų vilniečių koncertas, kuriame taip pat dalyvavo vietinis dūdų orkestras. Reikia paminėti, kad šis orkestras tik ką buvo laimėjęs pirmą vietą visos Lietuvos dūdų orkestrų varžybose, taigi jauni lietuviai buvo pagerbti, su juo pasidalindami scena. Koncerto salė labai graži, pilna žmonių ir, nors lietuvių skaičius buvo mažas, anglų buvo daug. Miesto burmistrui atvykus, visa salė buvo kviečiama atsidėti Lietuvos himnui. Ir tada apie keturiasdešimt jaunų lietuvių, juodais kostiumais, baltais marškiniais ir juodais kaklaraiščiais pasipuošę, geriausiam Anglijos dūdų orkestrui pritariant ir Rimantui Lukšai diriguojant, užgiedojo "Lietuva, tėvyne mūsų". Įspūdis – neįmanomas žodžiais aprašyti. Koncerte – lietuvių liaudies dainos, pora ištraukų iš populiarių operų žavėjo visus, angliškai sudainuota O. Petersono ir H. Hamiltono daina "Himnas laisvei" (Hymn for freedom). Dainoje ryžtingai tarti žodžiai "We will be free" sukėlė ovacijas. Ir paprasčiausiu lietuviu būdamas, negalėjai nesididžiuoti savo tautos jaunąja karta.

Ir taip diena po dienos praėjo ta neužmirštama savaitė. Šių eilučių autorius buvo labai laimingas, galėdamas beveik visą laiką su jaunais vilniečiais praleisti – ir kaip vertėjas ir kaip patarėjas, bet svarbiausiai kaip bičiulis.

Juos priėmė Boltono miesto burmistras, anų miesto valdybos rūmų plevėsavo Lietuvos trispalvė. Jauni vilniečiai dainavo apylinkės mokyklose, ligoninėje, buvo nuvežti pamatyti pajūrio kurorto rudens iluminacijų, apsilankė alaus bravore (ir ten sudainavo), viešėjo Mančesterio ir Bradfordo lietuvių klubuose ir pamatė Liverpulio uostą ir istorinį Česterio miestą.

Didelė staigmena buvo vilniečių pasirodymas prie didžiojo altoriaus išpuodingoje, moderniškio stiliaus 1967 m. pastatytoje Liverpulio katalikų katedroje. Niekas niekada nebūtų tikėjęs, kad šiame šventame Anglijos katalikų centre Lietuvos himnas ar "Marija, Marija" būtų kada nors suskambėję. Tačiau geros organizacijos dėka, tai įvyko, ir sunku pasakyti ar kada nors lietuviška giesmė vėl ten bus girdima.

Paskutinis Vilniaus jaunimo koncertas anglams įvyko Boltono apylinkėje esančioje Sv. Juozapo katalikų mokykloje. Koncertas, kaip ir visi kiti, buvo labai sėkmingas. Lietuvių ir anglų jaunuoliai pasikeisdami dainavo savo dainas, o "Himnas laisvei", sudainuotas angliškai, vėl sukėlė ovacijas. Besikalbant su E. Hester, mokyklos direktorium, paaiškėjo, kad jo mokykla, per savo maldas, jau eilę metų palaikė ryšį su Lietuva. Pasirodo, kad visa mokykla kas dieną meldėsi už kunigo Sigito Tamkevičiaus išlaisvinimą, ir jie yra tikri, kad jų maldos, laikai ir sveikinimai pagelbėjo lietuvių kunigui atgauti laisvę.

Ta savaitę, kurią čia mūsų šaunus jaunimas praleido anglų tarpe, galbūt, daug daugiau gero padarė lietuvių tautai, negu gudrios politikų kalbos ir, galbūt, jų atsilankymas čia todėl ir skyrėsi nuo kitų lietuvių grupių pasirodymų. Jie visą savaitę koncertavo anglams, gyveno su anglais ir, nors ir kartais buvo problemos su kalba, jie visiems paliko malonų įspūdį. Vilniečiai buvo gražūs, šaunūs vyrai, visur gražiai elgdamiesi. Kai atėjo laikas Boltoną palikti, tai ne tik anglų mergaitės, bet ir jų mamos ašarojo.

Nuopelnas dėl tokio gražaus

bos rūmų plevėsavo Lietuvos trispalvė. Jauni vilniečiai dainavo apylinkės mokyklose, ligoninėje, buvo nuvežti pamatyti pajūrio kurorto rudens iluminacijų, apsilankė alaus bravore (ir ten sudainavo), viešėjo Mančesterio ir Bradfordo lietuvių klubuose ir pamatė Liverpulio uostą ir istorinį Česterio miestą.

Didelė staigmena buvo vilniečių pasirodymas prie didžiojo altoriaus išpuodingoje, moderniškio stiliaus 1967 m. pastatytoje Liverpulio katalikų katedroje. Niekas niekada nebūtų tikėjęs, kad šiame šventame Anglijos katalikų centre Lietuvos himnas ar "Marija, Marija" būtų kada nors suskambėję. Tačiau geros organizacijos dėka, tai įvyko, ir sunku pasakyti ar kada nors lietuviška giesmė vėl ten bus girdima.

Paskutinis Vilniaus jaunimo koncertas anglams įvyko Boltono apylinkėje esančioje Sv. Juozapo katalikų mokykloje. Koncertas, kaip ir visi kiti, buvo labai sėkmingas. Lietuvių ir anglų jaunuoliai pasikeisdami dainavo savo dainas, o "Himnas laisvei", sudainuotas angliškai, vėl sukėlė ovacijas. Besikalbant su E. Hester, mokyklos direktorium, paaiškėjo, kad jo mokykla, per savo maldas, jau eilę metų palaikė ryšį su Lietuva. Pasirodo, kad visa mokykla kas dieną meldėsi už kunigo Sigito Tamkevičiaus išlaisvinimą, ir jie yra tikri, kad jų maldos, laikai ir sveikinimai pagelbėjo lietuvių kunigui atgauti laisvę.

Ta savaitę, kurią čia mūsų šaunus jaunimas praleido anglų tarpe, galbūt, daug daugiau gero padarė lietuvių tautai, negu gudrios politikų kalbos ir, galbūt, jų atsilankymas čia todėl ir skyrėsi nuo kitų lietuvių grupių pasirodymų. Jie visą savaitę koncertavo anglams, gyveno su anglais ir, nors ir kartais buvo problemos su kalba, jie visiems paliko malonų įspūdį. Vilniečiai buvo gražūs, šaunūs vyrai, visur gražiai elgdamiesi. Kai atėjo laikas Boltoną palikti, tai ne tik anglų mergaitės, bet ir jų mamos ašarojo.

Nuopelnas dėl tokio gražaus

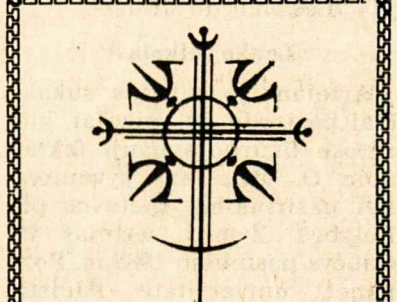
vilniečių pasirodymo, be jų dirigento Rimanto Lukšos, taip pat priklausau ir Politechnikumo direktoriui Algimantui Piliponiui, kuris su kitais tal-kininkais visą savo laiką pas-kyrė chorui, jį gyre ir kriti-kavo.

Organizacija buvo labai gera. To galėtų ir lietuviai pasimo-kyti. Frank Wood, Boltono Mu-zikos centro vadovas (ir šių eilučių autorius) buvo vilnie-čių noširdžiai apdovanotas. Vėliau paaiškėjo, kad du Bol-tono jaunimo orkestrai atei-nančią vasarą lankysis Lietu-voje. Taigi draugystės ryšiai tarp dviejų tautų jaunuolių tęsis ir toliau.

Didžiausią įspūdį, teisin-giau pasakius, asmenišką ma-lonumą padarė visai neofici-alūs, draugiški pasikalbė-jimai su jaunais vilniečiais. Buvo ir apsiašarota, ir pasi-juokta, sovietiskais ir angliš-kais anekdotais pasidalinta. Kiekvienas jų didžiavosi esąs lietuvis. Nė vienas jų neabe-jojo dėl Lietuvos ateities. Po-ra jų buvo tik ką atlikę sovie-tų kariuomenės tarnybą ir pri-siminė, kad jie rusų buvo lai-komi ir fašistais, ir naciona-listais ir kad jie gaudavo pa-vojingiausių uždavinių ir sunkiausių darbus. Nė vienas jų tačiau nebijojo pasakyti, kad jie lietuviai ir kad jie lie-tuviais pasiliškią.

Didžiausią įspūdį, teisin-giau pasakius, asmenišką ma-lonumą padarė visai neofici-alūs, draugiški pasikalbė-jimai su jaunais vilniečiais. Buvo ir apsiašarota, ir pasi-juokta, sovietiskais ir angliš-kais anekdotais pasidalinta. Kiekvienas jų didžiavosi esąs lietuvis. Nė vienas jų neabe-jojo dėl Lietuvos ateities. Po-ra jų buvo tik ką atlikę sovie-tų kariuomenės tarnybą ir pri-siminė, kad jie rusų buvo lai-komi ir fašistais, ir naciona-listais ir kad jie gaudavo pa-vojingiausių uždavinių ir sunkiausių darbus. Nė vienas jų tačiau nebijojo pasakyti, kad jie lietuviai ir kad jie lie-tuviais pasiliškią.

Didžiausią įspūdį, teisin-giau pasakius, asmenišką ma-lonumą padarė visai neofici-alūs, draugiški pasikalbė-jimai su jaunais vilniečiais. Buvo ir apsiašarota, ir pasi-juokta, sovietiskais ir angliš-kais anekdotais pasidalinta. Kiekvienas jų didžiavosi esąs lietuvis. Nė vienas jų neabe-jojo dėl Lietuvos ateities. Po-ra jų buvo tik ką atlikę sovie-tų kariuomenės tarnybą ir pri-siminė, kad jie rusų buvo lai-komi ir fašistais, ir naciona-listais ir kad jie gaudavo pa-vojingiausių uždavinių ir sunkiausių darbus. Nė vienas jų tačiau nebijojo pasakyti, kad jie lietuviai ir kad jie lie-tuviais pasiliškią.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

ALL STEREO
AND MONO
VOLTS
110-220
50-60 Hz

SONA HI FI

ALL STEREO
AND MONO
VOLTS
110-220
50-60 Hz

VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM • NTSC

SHARP WQ-T221Z

110-220 VOLTS
50-60 Hz

Užsukite pas mus
išgyti dovanų
savo mylimiesiems
arba savo asmeniškai
pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W350S

TOSHIBA V-83CZ

SECAM D-K PAL B-G

YAMAHA CX100

NATIONAL PANASONIC
NV-M7EN

HITACHI VM-600E

Mes turime didžiausią
pasirinkimą foto aparatų,
video aparatų, televizorių,
nešiojamų radijų trumpomis
bangomis, dvikasetinių magne-
tofonų ir kitokių aparatų
iš tokių žymiųjų firmų:
SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI,
TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS, YAMAHA & CASIO

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UŽSIENIETISKAS
VAIZDAJUOSTES IR IŠNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

SONA HI FI

332 YONGE ST. EET
(North of Eaton Centre)
TORONTO, ONT.
(416) 591-6616

232 RIDEAU STREET,
OTTAWA, ONT.
(613) 238-7090

VISA
MasterCard

Toronto Maironio mokyklos suruošoje Kaledų eglutėje vaikučius aplankė Kaledų senelis su dovanelėmis

Lenkiškos mokyklos - Lietuvos rusinimo įrankis

ANTANAS TERLECKAS

„Rusų nuomone, lenkiškos kultūros įtaka... stabdo lietuviško nacionalizmo ir tikrosios lietuvių kultūros procesą. Visiškai aišku: Maskvai nėra nieko maloniau už visa tai, kas stabdo lietuviškos specifikos kristalizavimosi procesą.“

Julius Meroževskis, ROSISKIJ „POLSKIŲ KOMPLEKS“ I TERITORIJĄ ULB (UKRAINA, LITVA, BELORUSIJA). - „Kontinent“, 1975 m. nr. 4, p. 327.

A. Stanaitis ir P. Adlys 1973 m. išleista informaciniame leidinyje „Lietuvos TSR gyvenimo“ kategoriskai tvirtino, kad lenkais save laiką 7,7% Lietuvos gyventojų (240.000) yra dėl ilgą amžių trukusios polonizacijos pamiršę savo kalbą lietuvių, kurių „tradicijos, papročiai ir pavardės dažnai lietuviškos, o pati jų kalba nėra literatūrinė lenkų kalba. Lenkų imigrantai sudarė nedidelę gyventojų dalį. Pokario metais dauguma jų išvyko į Lenkijos LR.“

„Komunistas“ pikta reagojo į šį visų pripažintą faktą. Kodėl?

1944 m. rudenį Vilniaus krašte buvo steigiamas vien lietuviškos mokyklos, nes TSRS - Lenkijos susitarimu visi lenkai galėjo laisvai išvykti į tėvynę. Tik 1945 m. rudenį Vilniuje ir keliuose Vilniaus krašto miesteliuose buvo įsteigta keletas lenkiškų mokyklų. Padėtis iš esmės pasikeitė nuo 1950 m., kai Kremlius nusprendė, jog Vilniaus krašto atlietvinimas prieštarauja Rusijos interesams. Lenkais save laikę lietuviai nesunkiai išmoktą rusų kalbos ir todėl surusinti juos kur kas lengviau negu lietuvius. Be to, „lenkų klausimo“ išsaugojimas padeda lietuvių sąmonėje įsigalėti. Saugoma skleidžiamai minčiai, kad, rusams išsikrausčius iš Lietuvos, Vilnių vėl užgrobtų lenkai.

Lenkintojai pareigūnai

Vilniaus krašto lenkinimas buvo pavestas LKP CK dirbančiam lenkui Vidmantui. Šis sudarė Vilniaus lenkinimo štabą, į kurį, be paties Vidmanto, buvo paskirti patikimi žmonės: sulenkėję Vilniaus srities liaudies švietimo skyriaus vedėjas Purvinis, Vilniaus m. liaudies švietimo vedėjas (vėliau tapusi švietimo ministro pavaduotoja) Rusijoje gimusi ir ilgą laiką ten gyvenusi lenkė Višnevskaja ir iš kažkur atsibastęs Zukorzišas.

Šių visų pastangomis 1951 m. buvo įsteigtas Naujosios Vilnios Mokytojų institutas, tapęs Vilniaus krašto lenkinimo citadele. Stalinišku kitieliu apsi-vilkęs Vidmantas drauge su Purvinu važinėjo po Vilniaus kraštą, masiškai uždarinėjo lietuviškas mokyklas, o jų vietoje steigė lenkiškas. Lenkiškos mokyklos buvo įsteigtos net buvusioje nepriklausomos Lietuvos teritorijoje: Joniškėje, Dubingiuose, Kernavėje ir kt. Taip 1953 m. rudenį Lietuvoje atsirado 263 mokyklos lenkų dėstomąja kalba ir 82 mokyklos, kuriose šia kalba

veikė paralelinės klasės (M. Požarskas, Tarybų Lietuvos ir Liaudies Lenkijos sutartis, V., 1973, p. 52).

Vilniečių pastangos

Vilniaus krašto inteligentai labai jautriai reagavo į krašto nutautinimą. Už tautinių jausmų pasireiškimą jiems teko skaudžiai kentėti nuo Pilsudskio valdžios. Dar daugiau jie kentėjo nuo rusų. Ne vienas atsidūrė Sibire. Po XX partijos suvažiavimo vilniečiai subruzdavo. Jie paruošė LTSR AT deputatui A. Vienuoliui kalbą, kurioje demaskuojama Vidmanto, Purvinio ir Višnevskajos veikla. Saugumas neišdriso susidurti su Vienuoliu, tačiau daug kartų jį tardė, atleido iš darbo, pažemino pareigose.

Paskutinis vilniečių pasipriešinimas prieš savo krašto lenkinimą įvyko 1967 m. Tais metais „Kultūros barų“ 21 numeris išspausdino „Pokalbį už apskrito stalo“ apie aktualias Vilniaus krašto problemas. Jame dalyvavo istorikas R. Jassas, A. Tyla, V. Milius, lituanistas V. Vidugiris, muziejininkas V. Žilėnas, geografai Č. Kudaba ir kiti.

Č. Kudaba paminė, kad „nuolaidžiaujant atskiroms asmenims, buvo įsteigtos lenkiškos mokyklos ten, kur vietos gyventojai daugumoj jų nepageidavo (Dubingiuose, Seme-liškėse, Kernavėje ir kt.)“. Jo mintį pratęsė Šventionio rajono vykdomojo komiteto pirmininko pav. V. Sauliūnas: „Pokario metais pasireiškusi tendencija steigti mokyklas su dėstomąja lenkų kalba, kur jos reikalingos ir kur ne, atnešė žalos. Janciūnuose, pavyzdžiui, prieš karą buvo lietuviška pradžios mokykla, po karo, tik keliems tėvams panorus, ji buvo perorganizuota į lenkišką.“

V. Žilėnas konstatavo, kad aplenkinto Vilniaus krašto kultūra žema dėl to, kad „kas nekalbėjo lietuviškai, tas nekaitė nei laikraščiu, nei knyga... Ir šiandien gan neretai laikoma šeimos laime, jeigu dukrė pramoksta siuvėjos amato ar sūnus tampa vairuotoju“.

A. Tyla išskėlė faktą, kad vilniečiai nutautinami per vietinę lenkišką spaudą: „Kai kurie laikraščiai rengia viktorinas, kuriose galima rasti klausimus apie Želioną Gurą, Krokuvą, Varšuvą ir dar daug ką, o apie Lietuvą, jos kultūrinį gyvenimą - nieko“.

Bendrą Vilniaus krašto kultūrinį lygį konstatavo LTSR Knygų prekybos valdybos viršininkas B. Vaitkevičius: „Respublikoje vienam gyventojui vidutiniškai per metus parduodama knygų už 1,78 rb.“ (degtinės - už 152 rb.). „Eišiškių rajone vienam gyventojui knygų nupirkama vos už 0,56 rb.“.

Lemtingas skundas

„Kultūros barai“ žadėjo pratęsti šį aktualų pokalbį. Praėjo beveik dešimt metų. Visiškai tyla. Kažkoks po XX suvažiavimo patekęs į lagerį ir ten sulenkėjęs Gogelis parašė skun-

dą LKP CK. Charazovas tokio skundo tik ir telaukė. Jis skubiai ėmėsi atitinkamų priemonių „nukentėjusiems“ lenkams ginti. Labiausiai nukentėjo Istorijos - etnografijos muziejaus direktorius V. Žilėnas. Jo darbo kabinete Saugumas padarė eilę kratų, po to atleido iš darbo. Muziejaus direktore tapo Agota Jankovičienė - KGB informatorė nuo studijų laikų, vėliau saugumiečio žmona. A. Tyla galutinai prarado viltį apginti daktarinę disertaciją. P. Griškovičius jam prikišo „vieningos srovės“ teorijos idėjų skleidimą.

Lenininė politika?

Lietuvos rusintojai tikina, kad jie nuosekliai vykdo lenininę nacionalinę politiką, kuri pripažįsta teisę kiekvienai tautai mokyti savo vaikus gimtąja kalba. Tačiau kodėl šia teise negali pasinaudoti 2 mln. TSRS žydų 1,8 mln. vokiečių? Tik už Rusijos federacijos ribų gyvena apie 17 mln. rusų turi teisę savo vaikus mokyti gimtąja kalba. Tačiau ne savo respublikose gyvena 5,3 mln. ukrainiečių, 1,4 mln. baltarusių, 1,2 mln. armėnų, 1 mln. uzbekų, apie 1 mln. kazachų, o taip pat 160 tūkst. lietuvių tokią teisę pasinaudoti negali. Vien Rusijos federacijoje apie 20 mln. nerusų tautybės gyventojų neturi mokyklų gimtąja kalba. Tik Vakarų Ukrainos dalyje yra tautinės mokyklos. Baltgudijoje - daugumoje rusiškos mokyklos, Ukrainos ir Baltgudijos aukštųjų mokyklų dėstomoji kalba - rusų. Po Stalino mirties, Berijai spaudžiant, TSKP CK pasmerkė tokią praktiką (toks Berijos poelgis žymia dalimi nulėmė jo tragišką galą). Dėl asimiliacinės tarybų valdžios politikos paskutinio gyventojų surašymo metu net 13 mln. nerusų tautybės žmonių savo gimtąja kalba pripažino rusų kalbą.

Kodėl Lietuvos lenkai (tiksliau - sulenkėję lietuviai) gali savo vaikus mokyti gimtąja kalba? Kodėl šis teisė atimta iš Baltgudijos ir Ukrainos lenkų? 1959 m. gyventojų surašymo duomenimis, TSRS gyveno 1.380.000 lenkų, iš jų Baltgudijoje - 539 tūkst., Ukrainoje - 363 tūkst. Tačiau nei Baltgudi-

joje, nei Ukrainoje nebuvo nė vienos lenkiškos mokyklos. Tuo tarpu 230 tūkst. sulenkėjusių lietuvių tuomet turėjo apie 300 lenkiškų mokyklų.

Lietuvoje leidžiamų laikraščių ir žurnalų lenkų kalba tiražas nuolat auga (žr. M. Požarskas, min. veik., p. 53). Deja, Baltgudijos ir Ukrainos lenkai neturi nė vieno periodinio leidinio. Jiems dargi trukdoma užsisakyti ar kioskuose nusipirkti spaudą iš Varšuvos. Dėl šių priežasčių per 11 metų (1959-1970) TSRS lenkų sumažėjo 213 tūkst. Iš jų Baltgudijoje - 156 tūkst., Ukrainoje - 68 tūkst. Lietuvoje jų padaugėjo 10 tūkst. Praktiškai ir Lietuvos lenkai smarkiai nutauto - surusėjo. Lenkų skaičius Lietuvoje padidėjo dėl jų migracijos iš Baltgudijos. Ten lenkais užsirašę neturi teisės gauti metrikų. Atvykę į Lietuvą su baltgudiškais metrikais, jie lengvai gauna pasus, pagal kuriuos jie jau lenkai).

Rusėjantys lenkai

Kadangi lenkiškose mokyklose rusų kalbai skiriama 5 savaitinės pamokos (lenkų - 4), be to, daugelis dalykų dėstoma rusų kalba, tai, kaip taisyklė, lenkiškų mokyklų vyresniųjų klasių mokiniai tarpusavyje kalbasi tik rusiškai. Net į Vilniaus Pedagoginio instituto lenkų kalbos ir literatūros specialybę stojantieji lenkiškų mokyklų abiturientai prašo organizatorių leidimo atsakinti į klausimus rusiškai, nes lenkų literatūrinės kalbos jie nemoka anksčiau minėtame pokalbyje tai buvo pažymėjęs švietimo ministerijos skyriaus viršininkas A. Mekevičius. Sulenkėję lietuviai, matydami, kad jų vaikai, baigę lenkišką mokyklą, negalės tęsti mokslo universitete, prašo valdžią vietoj lenkiškos mokyklos steigti rusišką. Pereiti į lietuviškas mokyklas tokie negali, nes lietuvių kalbos nemoka. M. Požarskas tvirtina, kad 1953-54 m. lenkiškose Lietuvos mokyklose mokėsi 27 tūkst. mokinių, 1970-71 m. - tik 19 tūkst. Jau 1965 m., švietimo m. domėnims, 45% lenkų leido savo vaikus į rusiškas mokyklas. Vilniuje šis nuostatis siekė 50.

Kai kurie duomenys

1960 m. viduryje Maskva suruošė keletą etnografinių eks-

pedicijų ištirti, kiek surusėjo Lietuva. Buvo paskelbta įdomių duomenų. Pasirodė, kad 50% lenkų susituokę su kitų tautybių asmenimis, lietuvių - 25%. Lenkaitės mielai išteka už ruso, nes jos gerai kalba rusiškai, o lietuviškai nemoka. Be to, tam tikros įtakos turi tradicinis lietuvių - lenkų antagonizmas, nuolat aštrinamas Lietuvos atvykstančių Varšuvos patriotų.

Kaunas prieš Pirmąjį pasaulinį karą buvo nedaug mažiau sulenkėjęs už Vilnių. Per 22 metus jis tapo lietuvišku miestu, o Vilniaus krašte kaimai nė kiek nesulietuvėjo, palyginus su 1939 metais.

1939 m. rugsėjo mėn. Raudonajai armijai užėmus lietuvišką Seinų kraštą ir perleisus jį vokiečiams, pastarieji ištrėmė iš ten ne tik lietuvius, bet ir rusų sentikius, kurie 1944 m. buvo apgyvendinti Vilniaus apylinkėse. Todėl šiandien Vilniaus krašto kaimuose dažnai išgirsti rusiškai kalbant dažniau negu lenkiškai.

Vilniaus krašto lenkinimas (faktiškai-rusinimas) sustiprėjo 1975 m. pradžioje, kai į daugelį Vilniaus, Trakų, Eišiškių, Šventionio rajonų aukštųjų partinių ir tarybinių postus buvo paskirti slavai. Lenkais save laikę vilniečiai, neturį savo inteligentijos, pasmerkėti surusėti.

Sulenkėjęs Juozapas Pilsudskis, atplėšęs nuo Lietuvos Vilnių, pasitarnavo tik Rusijos imperijai, kurią visą gyvenimą laikė savo priešu numeris pirmas.

Red. pastaba. Šis Lietuvos laisvės kovotojų straipsnis pasiekė „TŽ“ redakciją šių metų rudenį, tačiau jis yra rašytas žymiai anksčiau - prieš keletą metų. Jį išspausdinome, nes savo aktualumo nėra nustojęs ir dabar.

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 Hz

elektrinius reikmenis (skaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" varijimus Europoje-Lietuvoje) Universal Overseas Services 1960 Ellesmere Rd. Unit 6 Scarborough, Ont. M1H 2V9 Tel. (416) 438-7500

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prizadu mielai ir sąžiningai patarnauti. Lina Kuliavienė tel. 534-7788 431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

\$399.99

Model 6V 3DR

Model #33S2-A2

LIETUVA

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

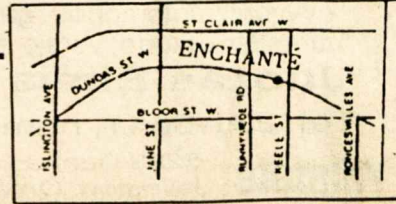
110/220 VOLTS

Model #WQ-7351

EUROPA

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

2938 Dundas St. W. ((vakarus nuo Keele g-t.)

Tel. 769-0631

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

75 Antanui Zaborui

Šia antrašte SFSD Kauno "Žalgirio" taryba 1989 m. išspausdino leidinį paminėti Antano Zaboro 75 m. sukaktį.

Su gerbiama jubilatu teko susipažinti "Vėjo" viešnage Lietuvoje metu Palangoje, mūsiškiams rungtyniaujant prieš Lietuvos jaunimo rinktinę. O jis nuosirdžiai plojo svečiams ir saviškiams, nes šis susitikimas su užjūrio lietuviais Palangoje buvo istorinis – pirmą kartą, kaip jis man sakė.

Antanas Zaboras gimė 1914 gegužės 27 d. Liepojoje. Gyvendamas Palangoje, šešiolikametis pradėjo sportuoti. Kaip tik tuo metu garsėjo Amerikos lietuvio J. Šarkio-Zukausko, pasaulio profesionalų bokso čempiono vardas. Tai domino daugumą Lietuvos jaunimo ir A. Zaborą. Jis pasiryžo eiti jo pėdomis. Deja, Palangoje nebuvo sąlygų sportuoti. Antanas su draugais dviračiais vykdavo į Klaipėdą, kur jau tuo metu buvo galima pamatyti ir pasimokyti tikrojo bokso "Sunkiosios atletikos" darbininkų sporto klubuose.

1934-1935 m. tarnaudamas kariuomenėje, Antanas atstovavo Palangos rinktinę Kretinga-Dimitrova krosio varžybose (patulio žygis), kuriose visumet laimėdavo pirmąsias vietas. 1937 m. jis persikėlė į Klaipėdą ir čia tęsė bokso treniruotes, o 1938 m. Tautinės olimpiados metu pūsunkiamis svorėje iškovojo sidabro medalį. 1939 m. rudenį jis persikėlė į Vilnių, kur dirbo ir boksavoti. Vokietmečiui jam teko patirti IX forto nelaisvės.

Po karo 1945 m. pradėjo iš naujo studijuoti ir treniuotis. 1946 m. Antanas buvo įtrauktas į sportininkų delegaciją, kuri ruošėsi atstovauti Lietuvos TSR fizikultūrininkų paradiui Maskvoje. Šioje delegacijoje buvo ir Algirdas Soćikas, vėliau tapęs 6 kartus sovietų ir 2 kartus Europos bokso meistras.

Baigęs 1947 m. Vilniaus politechnikumą, studijavo statybą Kauno Vytauto Didžiojo universitete. O 1949 m. neaktyvaus būdu baigė Kūno kultūros institutą, palikdamas ten dirbti vyr. dėstytoju.

Antanas Zaboras – 1940-43 m. Lietuvos bokso čempionas. 1948-1957 metais sėkmingai vadovavo Lietuvos TSR bokso rinktinę. Jis treniravo Europos, TSSR čempionus A. Soćiką, R. Tamulį, R. Murauską, R. Putelį, A. Zursą ir daug kitų. Savo sportinės veiklos metu yra paruošęs 40 jaunų bokso specialistų. 1958-1975 m. buvo Lietuvos TSR bokso teisėjų kolegijos pirmininkas, 1976-1984 m. – Lietuvos TSR bokso federacijos jaunių ir jaunučių metodinės komisijos narys. Už sportinius nuopelnus Antanui Zaborui suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio trenerio vardas, nes jis yra lietuvių

nerio vardas, sąjunginio ir garbės teisėjo vardai. Nuo 1945 m. jis yra "Žalgirio" draugijos narys.

Šiuo metu Antanas Zaboras yra pensininkas, tačiau vis dar aktyvus sportiniame ir visuomeniniame gyvenime. Mes, išeivijos lietuviai sportininkai, jūbiliauti linkime sveikatos ir daug gražių poilsio metų.

Sportas Europoje

KAZYS BARONAS

Kaip ir reikėjo laukti Europos plaukymo pirmenybės Bonnoje (dėka moterų) laimėjo Rytų Vokietijos atstovai, išveždami į Rytų Berlyną 16 aukso, 11 sidabro ir tiek pat bronzos medalių. Antroje vietoje liko Sov. Sąjunga – 6-10-16. Toliau nes vietos užėmė: 3/ Prancūzija, 4/ Italija, 5/ Vengrija, 6/ Vakarų Vokietija. Paskutinę, 18-tą vietą užėmė Norvegija, laimėdama vieną bronzos medalį.

Sovietų Sąjungos eilėse šalia ukrainiečių, gruzinių ir gudų buvo lietuviai R. Mažuolis. Vakarų Vokietijos televizija perdavė daugumą varžybų, tad teko stebėti ir vilniečio plaukymą, kartu klausant vilniečio komentaro. Ištaręs lietuvių pavarde geopolitinis analfabeta negalėjo vilniečio irkiuoti į "Sovjetrussen" eiles, nes jam lietuvių pavarde skambėjo skirtingai nuo slaviečių galūnių "ov", nors jis ir gruzina pvz. Chogovardzė priskyrė rusų tautybei. Du kartus ištaręs Mažuolio pavarde ir pats savęs paklausęs – kokia tai pavarde – vokietis prisipažino, kad jis turi sugrįžti į mokyklos suolą ir mokytis pavardžių ištarimo.

Ne tik jis, bet kiekvienas vokietis komentatorius turi sugrįžti į gimnazijos ar u-to suolą ir pasimokyti Sov. Sąjungos geopolitinio gyvenimo, nedarant tokių didelių klaidų, kokias jie daro kiekvienose sportinėse varžybose. Neišvengta jų buvo ir studentų žaidynėse – universiadijoje. Televizijoje stebėjau beveik visas varžybas, nekantriai laukiau krepšinio rungtynių tarp Kanados ir Sov. Sąjungos studentų rinktinės. Nežiūrint, kad Sov. Sąjungos eilėse žaidė Kauno "Žalgirio" atstovai, ką ir komentatorius patvirtino primindamas, kad Kaunas tik paskutinėje sekunde pralaimėjo Kijeviui, tačiau Einikis, Dirmavičius, Visockas, Brazdauskas, Liukminas, du latviai – Vetra ir Migleniks, trys ukrainiečiai buvo komentatoriaus vadinauti "Sovjetrussen". Širdis neatlaidė, tad rungtynių metu paskambinau Frankfurto televizijos stočiai, prašydamas sporto sk. redaktoriaus. Sujungus aštriu tonu išreiškiau savo protestą, prašydamas atitaistyti didelę klaidą bei skriaudą, nevedinant krepšinininkų (išvardinau pavardes) rusais, nes jie yra lietuviai

ir latviai. Priminiau, kad tik prieš vieną dieną visa spauda, televizija ir radijas plačiai kalbėjo ir rašė apie lietuvių ir estų, tu tautybių sudarytą milijoninę tautybių grandinę, tu tautų norą atsiskirti nuo Sov. Sąjungos. Be to, moku televizijos ir radijo mokesčių (aparatus naudojančias Vakarų Vokietijoje apmokestinamas), tad turiu teisę reikauti tikslų o ne klaidingų žinių. Skaitytojai pagalvos, kad mano prašymas buvo išklauštas. Ne, ne... Ir po pertraukos krepšinininkai liko "Sovjetrussen, nors daugumoje buvo girdimas "Brazdauskas" – geriausio krepšinininko pavardė.

Universiada vyko Ruhro krašte, daugiausia Duisburgo mieste, kadangi atsisakius nuo žaidynių Argentinai, teko sumažinti sportinę programą, paliekant tik krepšinį, lengvąją atletiką, fechtavimą bei irklavimą. Tačiau Duisburgas pulkiai ant savo pečių išnešė organizacinę darbą, surengdamas tik 6 mėn. laikotarpį gražią universiadą. Pirmų trijų vietų laimėtojams buvo grojamas ne valstybinis himnas, bet senas studentų himnas "Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus".

Nenuostabu, kad Ruhro kraštas pareiškė norą 2004 surengti olimpinis žaidimus. Ir Duisburge studentų žaidynes laimėjo rytų bloko atstovai – Sov. Sąjunga, pelnydama 30 medalių, JAV – 24, Vakarų Vokietija – 19, bei Kubą – 18 medalių. Prisiminsime krepšinio baigmės pasekmes: JAV – Sov. Sąjunga 88:80 ir dėl trečios vietos Vakarų Vokietija įveikė Kanadą 86:83.

Universiadijoje dalyvavo 3 tūkst. sportininkų iš 93 valstybių. Varžybas stebėjo apie 500 tūkst. žiūrovų. Ši sportinė iškilinė vokiečiams kainavo beveik 5 milij. dol. Išlaidas padengė Duisburgo miestas, Bonnos vyriausybė, paskiri Vokietijos kraštai.

Vakarų Vokietijos aukščiausios futbolo lygos pirmenybėse po šešių rungtynių į pirmą vietą iškopė daugkartinio Vokietijos meistro Miuncheno Bayern vienulokis, paskutinės rungtynės įveikdama Hamburgą net 4:0. Toliau nes vietos užima Frankfurtas, Bremenas, Dortmundas, Kiolas. Priešpaskutinėje vietoje yra St. Pauli ir uodegelės pabaigoje – Karlsruhe. Antroje lygoje pirmąją Vatenšteidas prieš Braunšveigą ir Saarbrückę. Lygos naujokai – Kaselis ir Duisburgas užima priešpaskutines vietas. Aukštąją lygą turėjo palikti Hanoveris ir Stuttgarto Kikers. Tačiau ir žemesnėje lygoje jiems tenka smarkiai kovoti dėl kiekvieno taško, nes Hanoveris iš 20 komandų yra 17-tas, o Stuttgartas 7-tas.

Toronto "Vyčio" metinis susirinkimas įvyks š.m. sausio 21 d. Lietuvių namuose.

Skautų veikla

• "Šatrijos ir Rambynų" tunų vadovų-vių posėdis įvyks sausio 7 d., 11 v.r. skautų būkle. Visų vadovų-vių dalyvavimas būtinas.

• Sausio 14 d., 10.15 v.v. Prisiėlimo šventovėje Mišios už mirusius skautininkus-kes. Po Mišių sueiga Muzikos studijoj.

• Po kalėdinių atostogų vėl bus tęsiamos draugovių sueigos po Maironio mokyklos pamokų Lietuvių namuose ir Prisiėlimo parapijos patalpose.

• Skautiškų Kūčių metu, geram darbeliui Lietuvos skautams aukėjo: \$50 – j.v.s. H. Stepaitis, ps. B. Žolyps; \$10 – v.s. – V. Skrinškas, v.s. K. Batura, J. Pargauskas; \$5 – R. J. Ačiū aukotojams už padarytą pradžią. Kas norėtų prie šių aukų prisidėti, prašomi įteikti bet kuriam skautininkui-kei. Jūsų auka bus skelbiama "Tėviškės žiburių" skautų veiklos skyriuje. M

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Galima gauti tik LCBO parduotuvėse. Jeigu negalite rasti Alpenbitter (100 ml ar 750 ml) jūsų LCBO parduotuvėje, klauskite parduotuvės vedėjo, kad užsakyti arba rašykite Rittmeister of Canada Inc., 297 South Service Road, Grimsby, Ont., L3M 4E9

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9 1/2% už 90 dienų term. indėlius
9 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
10% už 1 m. term. indėlius
9 1/2% už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
10% už 1 m. GIC mėn. palūk.
11% už 1 m. GIC invest. pažym.
10 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 1/2% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 3/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
10 1/2% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
10 1/2% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8 1/4% už namų planą - OHOSP (variable rate)
8% už taupymo sąskaitą
9 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6 1/2% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo...13%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12 3/4%
2 metų 12 1/2%
3 metų 12 1/2% (fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų...11 1/2% (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 75 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ

NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS

Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i Namų įkainojimo skyrius

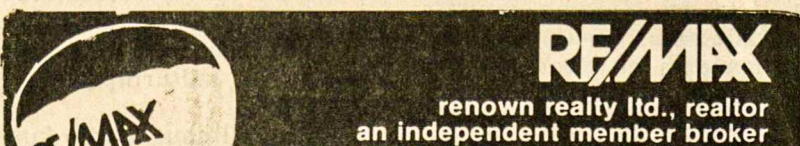
HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.

Telefonas (Toronto linijos)

(416) 773-6480, (416) 773-3779

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, turįs aštuonerių metų

patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

PRISIĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 9 1/2%
180-185 d. term. ind. 9 1/4%
1 metų term. indėlius 10%
2 metų term. indėlius 9 1/2%
3 metų term. indėlius 9 1/2%
1 metų GIC-met. palūk. .. 11%
2 metų GIC-met. palūk. .. 10 1/2%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10 1/2%
1 metų GIC-mėn. palūk. .. 10%
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8 3/4%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/2%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/2%
Taupomąją sąskaitą 8%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 9 1/4%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki... 5 1/4%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas
nuo 13%
Sutarities paskolas
nuo 13%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12 3/4%
2 metų 12 1/2%
3 metų 12 1/2%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 11 1/2%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vėrtės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMIAMI "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUŽĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
- įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

TORONTONT

Anapilio žinios

— Praeitais metais mūsų parapijoje buvo pakrikštyta 15 vaikų. Pirmosios Komunijos priėjo 7 vaikučiai, susituokė 8 poros ir buvo palaidoti 35 mirusieji.

— Toronte lankosi iš Lietuvos atvykęs žymusis kovotojas už sąžinės kalinių laisvę Petras Cidzikas. Sausio 14, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, jis tars žodį Anapilio salėje, nušviesdamas savo ateities kovos planus.

— Sausio 7, sekmadienį, po abiejų Mišių buvo rodoma vaizdajuostė iš Caritas steigiamojo suvažiavimo, vykusio praeitais metais Kaune.

— Kalėdų švenčių metu mūsų parapijoje svečiavosi ir pamaldas laikė kun. Edmundas Putrimas, kuris šiuo metu eina kapeliono pareigas Vasario 16 gimnazijoje.

— Parapijos metinis susirinkimas — sausio 21, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų parapijos salėje. Visi parapijiečiai kviečiami dalyvauti.

— Sutvirtinimo sakramentas mūsų jaunimui bus teikiamas šiais metais per parapijos šventę, rugsėjo 23 d. Sutvirtinimo sakramento pasirušimui pamokas greitai laiku pradės vesti ses. Palmira. Norintieji Sutvirtinimo sakramentą priimti prašomi jau dabar registruotis parapijos klebonijoje tel. 277-1270.

— Tiesiamas finansinis statusas vėjus Kanados lietuvių kultūros muziejui Anapilyje. Muziejui aukoj: \$1,000 — V. Staškevičius; \$200 — V. E. Kriščiūnai; \$100 — J. Pacevičienė.

— Aukoj šv. Kazimiero kolegijai Romoje: \$200 — A. Aulinskai; \$100 — J. Pacevičienė; Rel. Lietuvos šalpai: \$200 — J. R. Žiūraičiai; Motinos Teresės labdarai: \$30 — M. N. Jonušaičiai (a.a. Justinos Ramonienės atminimui); \$25 — D. Balsienė; Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 — J. Pacevičienė; parapijai: \$500 — A. Aulinskai; \$200 — A. Urbaitis, P. Berneckas; \$100 — P. A. Augaičiai, S. Grigaliūnas, A. Z. Stančikai, dr. A. V. Dailydės, J. Pacevičienė; \$60 — V. Slizienė, dr. F. Dicum (a.a. Justinos Ramonienės atminimui); \$50 — dr. A. S. Pacevičiai, A. Petkevičienė, J. Liutkienė, dr. R. Zabieliūskas, M. Norkienė; \$30 — K. B. Čepaičiai (a.a. Justinos Ramonienės atminimui).

— Šventovės gelėms Kalėdų progos aukoj: \$20 — M. Daukas, J. J. Valiuliai, M. Vaškevičienė, M. Zenkevičienė; \$10 — Gr. Balčiūnienė, V. Dalindienė, E. Juzėnienė, J. Liutkienė, L. V. Morkūnai, M. Petrušauskienė, G. Trinkienė, A. Augaitienė; \$7 — M. Timukienė; \$5 — A. Aperavičienė, O. Dementavičienė, A. Petkevičienė, St. Radzevičienė, M. Šeflerienė.

— Mišios sausio 14, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Aleksandrą Valešienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

— Sausio 14, 2-ji sekmadienį po Trijų išmintingųjų, pamaldos šventovėje įvyks 11.15 v.r. Po pamaldų moterų draugijos susirinkimas parapijos salėje. Kviečiame moteris dalyvauti.

— Sausio 21 d. pasaulyje prasideda maldos savaitė už krikščionių vienybę. Iškilmingos pamaldos šventovėje prasidės 11.15 v.r. Pamokslą pasakys Romos katalikų kunigas Edmundas Atkočiūnas, OFM, iš Lietuvos. Tą dieną giedos parapijos choras.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukoj: \$1,000 — R. Lukošienė; \$300 — R. Žiogarys; \$200 — M. Kuolas, dr. P. S. Vyte; \$100 — V. Matulevičius; \$26 — E. Petkus. Iš viso statybos fonde yra \$160,414. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711. Priskelimo parapijos kooperatyve nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: O. Novogreckienė iš Akmenės, E. Novogreckienė iš Kažeikių, J. Lekečiūskienė, O. Kišūnienė ir D. Stankevičė iš Kauno.

— Kūčių vakarienės aprašyme nebuvo paminėtas Kalėdų senelis (Martynas Račys), kuris ypatingai gerai atliko savo vaidmenį. Už tai atsiprašome.

— LN moterų būrelis nuoširdžiai dėkoja L. Dagienei už a.a. dail. Jokūbo Dagio skulptūrą "Darius ir Girėnas", kuri puoš LN seklyčią; L. Nakrošienė už papuošimą LN langų kalėdinė tema; L. Pocienė už Kūčių vakarienės programos pravedimą ir koordinavimą; M. Račiūi už gražiai atliktą Kalėdų senelio vaidmenį.

— IESKAU bet kokio darbo. Skambinti Eugenijai tel. 233-4486 Toronte.

— MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį pamokslus per visas Mišias sakė iš Kretingos atvykęs svečias pranciškonas kun. Edmundas Atkočiūnas, OFM.

— Sausio 3 palaidotas a.a. Aleksandras Drazdauskas, 92 m.; sausio 6 — a.a. Alfonsas Morkėnas, 74 m.

— Religijinis seminaras po švenčių pertraukos vėl prasidės šį trečiadienį, sausio 10, 7.30 v.v., su Mišiomis ir Eucharistijos sakramento aiškinimu po Mišių.

— Mišios už skautininkus/es, o ypač už neseniai mirusį Antaną Vasiliauską, įvyks mūsų šventovėje sausio 14 d., 10.15 v.r. Po Mišių muzikos studijoje įvyks bendra sueiga.

— Kelionė į šventąją žemę, kurią organizuoja parapija su kun. Gregory Botte, OFM, pagalba, įvyks š.m. gegužės 7-21 d.d.

— "Caritas" pirmininkė Albina Pajarskaitė yra atvykusi iš Lietuvos. Sausio 14, sekmadienį, 2 v.p.p., parapijos salėje ji kalbės apie tautos moralinę, socialinę būklę, "Caritas" tikslus bei darbus.

— Parapijos katalikų moterų skyriaus susirinkimas — sausio 21, sekmadienį, po 11.30 v.r. Mišių.

— Parapijai aukoj: \$690 — latviai katalikai; \$500 — B. Kazlauskas; \$300 — G. J. Neimanai, R. E. Girdauskai, V. B. Biretos; \$275 — Č. B. Joniai; \$250 — E. T. Sičiūnai; \$200 — A. Šlekiene, Vl. Žemaitis, K. B. Valančiai, A. V. Balniai, V. Vingelis, L. G. Matukai, A. R. Šileikos, D. Vaidila; \$150 — V. Kobelskis, A. A. Laurinaičiai, A. A. Raudys, A. R. Sapijonai; \$132.49 — J. A. Empakeris; \$120 — E. R. Stravinskai; \$100 — E. J. Butkus, M. G. Bušinskai, A. Graibus, K. Lukošius, D. Barakauskas, V. Augėnas, N. Racevičienė, J. O. Gustainiai, M. R. Jaglowitz, A. A. Lukošiai, V. I. Biskiai, I. V. Ignaičiai, S. Derviniene, Ir. Kairienė, V. Kriščiūnas, J. B. Stankaičiai, V. P. Melnykai, L. Simanavičiūtė, V. N. Tamulaičiai, E. S. Čepai, D. V. Šaltmirai, J. M. Vaseriai, A. R. Ulbos, J. Vitkūnas, R. Ročys, V. A. Šipeliai, G. R. Petrauskai, P. Žiūlys, E. N. Stanevičiai, M. E. Zabulioniai, V. Bartnikaitis, J. S. Baricos; \$90 — A. Rygelis; \$75 — D. R. Slykhuai; \$52 — V. I. Radžiūnai; \$50 — J. K. Geniai, V. Kriščiūnas, A. D. Beresničiai, B. Arūnas, I. Vibrys, S. Barčaitis, R. N. Juknevičiai, G. I. Smolskiai, V. L. Nakrošiai, O. Juodviršienė, J.B.D., dr. R. Karka, A. Karkienė, J. Rimšaitė, Z. K. Žebrauskai, R. Punkris, S. A. Podsedeki, A. K. Urbonas, D. A. Nausėdai, P. J. Barakauskai, L. V. Balaišiai, G. D. Bonner, P. L. Murauskai, A. Rūkas, G. D. Rocca, J. B. Danaičiai, K. J. Rugiai, V. Normantas, A. J. Zalagėnai, T. Senkevičius, B. V. Saulėnai, A. Štuopienė, G. Laurinaitytė, B. V. Poškus, V. Dunderienė, M. Gauckas, P. B. Sapliai, P. I. Tarvydai; Rel. šalpai: \$200 — V. Žemaitis; \$2,000 — dr. M. Uleckienė; vargšams: \$100 — V. Žemaitis; vienuolynui: \$500 — dr. J. Uleckas; \$100 — B. Sapijonienė; \$50 — V. Janulevičius, M. V. Tamulaičiai.

— Mišios sausio 14, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Katrūtę Gaidinskienę, 9.20 v.r. už a.a. Vytautą Vingelį, 10.15 v.r. — už a.a. Zigimą Arlauską, už mirusius skautininkus, 11.30 v.r. — už parapiją.

— A. a. sol. VACLOVAS VERIKAITIS mirė sausio 8 d. Vilniuje, Lietuvoje.

"Paramos" kredito kooperatyvo valdyba, įvertindama savo narių — moksleivių aktyvų dalyvavimą kooperatyvo veikloje, atspausdino sąsiuvinius su spalvingu ir reikšmingu dail. A. Žmuidzinavičiaus paveikslu "Regėjimas". Kviečiame moksleivius — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

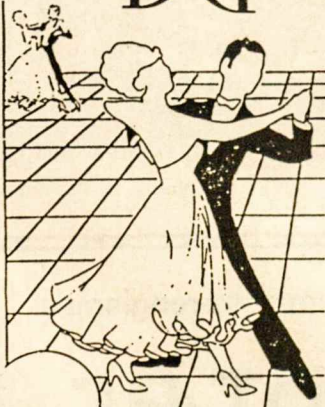
Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Kredito kooperatyvas "Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus moksleiviams — narius atvykti į "Paramą" ir juos atsiimti. Valdyba

Pasaulinės klasės Kauno pramoginių "SŪKURYS", šokių grupė

vadovaujama gydytojų JŪRATĖS ir ČESLOVO NORVAIŠŲ, daugelio tarptautinių šokių konkursų laureatų, lankysis TORONTE.

DU ŠOKIŲ VAKARAI bus surengti

Sausio 12, penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje, 999 College St., Toronte.

Sausio 14, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronte.

Bilietų kaina: \$12, vaikams nuo 5-12 metų — \$5. Vietos numeruotos. Kviečiame įsigyti bilietus iš anksto, skambinant — Aldonai tel. 532-3311 arba tel. (416) 769-2500. Vakaro metu žiūrovams bus proga pašokti, laimėti premijas už geriausią šokį, įsigyti suvenyrų. Veiks bufetas. Kviečiame remti atvykusį jaunimą iš Lietuvos ir visus dalyvauti šiuose vakaruose Rengėjai

Š.m. sausio 21, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

įvyks atvykusių iš Lietuvos menininkų

Klaipėdos atvadavimo

KONCERTAS ir MINĖJIMAS

PROGRAMOJE: levos Adomavičienės — paskaita, Leokadija Paulauskaitė — pianinas, Regina Audet — smuikas, Vaclovas Povilonis — gitara ir daina, Ieva Kanovičienė — pianinas, Skaistė Našlėnaitė — eilėraštinė.

Matysite lietuviškos kultūros atspindžius ne tik muzikoje, bet ir kitose meno srityse.

Bilietai gaunami prie įėjimo. Kaina — \$6.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti naujų ateivių neeiliniame renginyje.

Rengėjai: Lietuvių namų kultūros komisija

Medžiotų ir žūklautojų klubas "TAURAS" maloniai kviečia į TRADICINIŲ METINĮ

BALIŲ

Programoje: "Atžalyno" pasirodymas. Karšta vakarienė su vynu. Šokiams gros "Les and the Music Masters". Įėjimas \$18. Pakvietimai gaunami Lietuvių namų popietėse, pas J. Šimkų tel. 231-9425, pas klubo narius ir prie įėjimo. Rengėjai

1990 m. sausio 27, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių namuose. (1573 Bloor St. W.)

Š.m. sausio 14, sekmadienį, 2 val. po pietų,

Prisikėlimo parapijos salėje

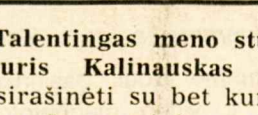
Lietuvoje įsisteigusio katalikiško moterų sambūrio

pirmininkė ALBINA PAJARSKAITĖ kalbės apie tautos moralinę, socialinę padėtį ir Caritas tikslus bei darbus

Bus rodoma vaizdajuostė. Po pranešimo — kava, vaisės. Visi yra kviečiami atsilankyti. Rengėjai

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas, priima ikimokyklinio amžiaus vaikus pilnai ar pusė dienos. Skambinti telefonu 534-5773

Talentingas meno studentas Nauris Kalinauskas norėtų susirašinėti su bet kurio amžiaus žmogumi ir pasidalinti mintimis tautą ir aplamai visą žmoniją liečiančiais klausimais. Adresas: Nauris Kalinauskas, Varpų 6-17, Vilnius 232007, Lithuania — USSR.

Punsko lietuvių kultūros namų statybos vajui aukoj: \$100 — P. M. Krilavičiai, A. S. Zimnickai; \$50 — J. N. Budriai, S. M. Jokubaičiai (papildė iki \$100); \$30 — J. Liutkienė; \$20 — V. S. Aušrotai. Nuosirdi padėka aukotojams. Vajus tęsiamas toliau.

Atitaisymas. Lietuvos ateitininkų federacijos vadu buvo išrinktas ne kun. Robertas Grigas, kaip buvo skelbta "TŽ" 1990 m. 1-me nr., remiantis "Komjaunimo tiesos" 226 nr. informacija, o prof. Arvydas Zygas.

A. a. Antano Rutkevičiaus atminimui žmona M. Rutkevičienė "Tėviškės žiburiams" aukoj \$20.

GERBIAMI TAUTIEČIAI!

Sveikiname Jus, sulaukus šv. Kalėdų ir Naujųjų metų. Metų — kurie, tikime, bus reikšmingi Lietuvai.

Dar kartą dėkojame PLB, Kanados LB ir JAV LB už nuostabią galimybę susipažinti su Jūsų bendruomenių gyvenimu, aptarti Lietuvos reikalus, susitikti su įtakingais JAV ir Kanados visuomenės bei valstybės veikėjais. Dėkojame visiems tautiečiams už nuoširdžią pagalbą ir globą. Sujudžiai šiuo metu labai reikėjo Jūsų moralinės ir materialinės paramos. Nuosirdus dėkui Jums ir Sujudžio žmonių, dirbančių Jūsų aparatūra, vardui. Su pagarba — Regina ir Zigmąs Vaisvilos

MONTREALQUE

Gruodžio 24 d. AV šventovė beveik pilnai užpildė maldininkai, kurių daugumą sudarė jauni žmonės. Pusvalandį prieš Bernielį Mišias ir per jas įspūdingai giedojo parapijos choras bei solistai Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys. Solistai giedojo po vieną giesmę solo ir sol. G. Čapkauskienė dvi giesmes su choru. Chorui dirigavo ir vargonais palydėjo muz. Aleksandras Stankevičius. Bernielį Mišias už gyvus ir mirusius parapijiečius koncelebravo klebonas kun. Juozas Aranauskas ir klebonas emeritus kun. Jonas Kubilius. Komuniją pagelbėjo dalinti kun. Izidorius Sadauskas. Gale Mišių visi trys kunigai, nuolatiniai Mišių skaitovai Albinas Blauidžiūnas ir dr. Jonas Mališka bei Mišių tarniukas Juozukas Piečaitis nusifotografavo. Po to beveik visi Mišių dalyviai susirinko į parapijos salę pasisveikinti švenčių proga. Čia buvo pavaisinti vynu ir kava.

Skautų Kūčias gruodžio 19 d. AV parapijos salėje idomiausiai pravedė vadovai Rūta Žurkevičiūtė ir Rimas Piečaitis. Šalia jų kalėdinėmis temomis kalbėjo seselė Paulė ir Juozas Piečaitis. Po keletos kalėdinių giesmių buvo laužomos plotkės ir pasivaista Kūčių valgiais. Apie keturiasdešimt skautų ir prijauniančiųjų smagiai praleido dvi valandas užtrukusią programą.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio paminėjimas įvyks sausio 21 d. AV parapijoje. 11 val. iškilmingas Mišias, atnašaus kun. dr. Valdemaras Cukuras. Vėliau salėje — montažas skaidrių, kurias rodys seselės Onutė Mikailaitė ir Dolores. Po to karšti lietuviškų valgių pietūs, kuriuos paruošė Janina Blauidžiūnienė su talkininkėmis. Veiks ir loterija, kuriai laikimiai jau dabar renkami. Bilietai pietumams pletinami iš anksto (kaina — \$10). Dėl smulkesnės informacijos kreiptis pas seselę Paulę tel.

Prancūziskame laikraštyje (gau-toje iškarpoje pavadinimas nepažymėtas) rasoma, kad prancūzų elektronikos firma Serge Dussault pasirašė sutartį su Sov. Sąjunga modernizuoti bankus ir kai kurias įmones Baltijos kraštuose. Sutarta suma — vienas milijardas frankų. Kor.

766-9397 arba pas Albiną Blauidžiūną tel. 366-1963.

Montrealio lietuvių auksinio klubo "Rūta" metinis susirinkimas šaukiamas š.m. sausio 31, trečiadienį, 1 v.p.p. seselių salėje. Bus duodami metiniai klubo valdybos pranešimai ir prirenkami vienas valdybos ir du revizijos komisijos nariai. Klubo valdyba kviečia visus narius susirinkime dalyvauti.

"Rūtos" klube trečiadieniais 1 v.p.p. vėl rodomos vaizdajuostės iš dabartinių įvykių Lietuvoje.

A.a. Agota Pažerienė, 82 m. amžiaus, mirė gruodžio 19 d. Iš šv. Kazimiero šventovės gruodžio 22 d. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liūdi duktė su šeima ir kiti giminės čia ir Lietuvoje.

A.a. Jonas Šulmistras, 89 m. amžiaus, mirė gruodžio 22 d. Palaidotas gruodžio 23 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi brolio ir sesers vaikai bei kiti artimieji. B.S.

Angliškoji ir prancūziškoji spauda dabar daug rašo apie Lietuvą bei jos pastangas atgauti 1940 m. prarastą nepriklausomybę. Pvz. dienraštis "The Gazette" 1989.XII. 23 išspausdino informaciją apie Maskvos baime prarasti Baltijos valstybes, nes tai reikėtų imperijos byrėjimo pradžia. Busho ir Gorbačiovo susitikime Maltoje buvęs aptartas ir Baltijos valstybių klausimas. JAV prezidentas pakartojo jų aneksavimo nepripažinimą ir išreiškė viltį, kad jų apsisprendimas bus įvykdytas taikiu būdu. Esą JAV labai nustebo, ir įsisteigė, jeigu Maskva panaudotų jėgą prieš minėtas Baltijos šalių tautas. Ta informacija buvusi gauta iš JAV pareigūnų.

Prancūziskame laikraštyje (gau-toje iškarpoje pavadinimas nepažymėtas) rasoma, kad prancūzų elektronikos firma Serge Dussault pasirašė sutartį su Sov. Sąjunga modernizuoti bankus ir kai kurias įmones Baltijos kraštuose. Sutarta suma — vienas milijardas frankų. Kor.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

"Lito" akcijos

Prašome atkreipti dėmesį, kad nuo 1990 m. sausio 4 d., "Lito" nariai galės pirkti "Lito" specialias akcijas (Permanent Shares). Akcijų kaina — \$10. Kiekvienas narys galės pirkti ne daugiau kaip 100 ir ne mažiau kaip 10 akcijų. Už akcijas bus mokamos palūkanos, nuslėtos "Lito" metinio narių susirinkimo. Pirkėjai galės nusirašyti akcijų vertę nuo pajamų mokesčių. Akcijos galės būti įdėtos į RRSP ir nusirašytos nuo federacinių ir provincinių mokesčių. Akcijų skaičius ribotas ir bus parduotos iš eilės.

Dėl informacijos kreiptis "Litas" tel. 766-8189.

Vedėjas

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo — special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/2 %
1 metų	10 %	Taupymo — kasdienines	5 1/2 %
180 d. - 364 d.	9 3/4 %	Einamos sąsk.	4 1/2 %
120 d. - 179 d.	9 1/4 %	RRIF — RRSP — term.	11 1/2 %
60 d. - 119 d.	9 1/2 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/2 %
30 d. - 59 d.	9 1/4 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines — nuo 13 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite" KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS moteriai daugiabučio namo pastate netoli Toronto Lietuvių namų. Skambinti vakarais nuo 6-10 v.v. tel. 760-9494 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi